

NEUSPEHI NRA VEČAJO KRIZO IN NEGOTOVOST

KONGRES IN VLADA V TEŽKOČAH ZA IZHOD

ŠTEVILO BREZPOSELNIH VEČJE IN IZDATKI ZA RELIF NARAŠČAJO

Cene potrebščinam so po Rooseveltovem mnenju
še vedno okrog 20 odstotkov prenizke

PROSLAVLJENI program Rooseveltove administracije, ki je bil oddan v izvršitev posebnemu odboru za okrevanje dežele, zvan NRA (National Recovery Administration), je bil preizkušen in končal svoj prvi zamah brez zaželenih učinkov. Plavi ptič s svojim strojnim kolesom in strelami ni "funkcioniral". V sled tega je izgubil svojo popularnost. Pretil je korporacijam in zagotavljal protekcijo delavcem v naporih skozi krizo, toda izvršil ni ne pretenj, ne obljub. Plavi orel je danes vsled tega le še spomin na neizpolnjena obetanja.

Kaj sedaj? Donald R. Richberg, ki je po odstopu Hugh Johnsona ena vodilnih glav v NRA, je sporazumno z Rooseveltom in drugimi newdealerji priredil nov načrt, ki je manj drastičen od sedanjega NRA in odpravlja tudi zaporne kazni za uporne delodajalce. Vzrok je, ker se nagajivih kapitalistov tudi new deal ne upa poslati v ječo. Zato hoče z njimi spraviti v sedelovanje njim v korist.

Mnogi demokratični senatorji in kongresniki so mnenja, da je bila NRA fiasko. V kolikor je mogla koristiti, je svojo nalogo že izvršila, zato se jo naj odpravi. Administracija je proti temu predlogu, ker se boji, da bi nasprotniki tolmčili to za priznanje njenega neuspeha. Temu se hoče ogniti, kajti drugo leto so volitve.

Namen NRA je bil povečati zaposlenost, zvišati povprečno plačo delavcev, omogočiti korporacijam dobičkonosen obrat svojih podjetij z reguliranjem konkurence in omogočiti delavcem organiziranje v unijah in svrhu kolektivnega pogajanja.

NRA je uspela edino v reguliranju konkurence, ker je imela v tem oziru vso možno podporo velekorporacij in trustov. Povprečna mezda je bila v tem času zvišana manj, kakor pa so narasle cene potrebščinam, in brezposelnih je več kakor pred letom.

Predsednik Roosevelt je na konferenci s časniki prošli teden dejal, da cene potrebščinam v primeri z zadolženostjo ljudi niso še dovolj visoke, da bi tvorile pravilno ravnotežje. Rad bi jih dvignil na stopnjo, kakor so bile l. 1926, "v normalnem letu prosperitete". Predno bo dosežena, je treba potrebščine podražiti še kakih 20 odstotkov.

Podraževanje potrebščin na eni strani, ob enem pa vztrajati pri zahtevi, da naj bo mezda delavcev pri javnih delih le \$50 na mesec, ne more imeti drugih posledic kot nadaljnje polome Rooseveltove gospodarske politike.

Zanimiva je statistika, ki izkazuje, da je produkcija mno-

gih industrij tako visoka, ali pa blizu tako visoka, kakor pred pričetkom krize, toda vsota, izdana za plače, je nižja in s tem seveda tudi kupna sila.

Stroji in priganjanje, čigar rezultat je, da morata izvršiti dva toliko kolikor prej trije delavci, manjši povprečen zaslužek vsled skrajšanja delavnika in nezaposlenost milijonov so vzroki, ki pojasnijo čemu NRA s svojimi sedanjimi metodami in programom ne more uspeti.

Kaj bo kongres meseca junija sprejel namesto sedanjega NRA, si še sam ni na jasnem. Zaslusavanja se vrste, ampak mnenja so večinoma kritična. Relif prejema sedaj okrog 20 milijonov ljudi, ali približno 16 odstotkov prebivalstva. Potrošek zvezne vlade v ta namen je 50 milijonov dolarjev na mesec, in okrajnih ter državnih oblasti 35 milijonov, skupaj 185 milijonov dolarjev na mesec za relif.

Vladna statistika izkazuje, da je bila tedenska plača povprečnega delavca pred NRA \$15.75, zdaj pa je \$19.73, ali \$3.98 priboljška na teden. V primeri s podražitvami potrebščin in nadaljnimi obetanimi podražitvami je zaslužek povprečnega delavca na enako nizki stopnji kakor je bil.

Predsednik Roosevelt in drugi voditelji demokratske stranke konferirajo in ugičajo, kaj jim je storiti, da bo slika "okrevanja" do konca prihodnje polovice leta malo boljja kakor sedaj. Ampak za izhod so v zagatah, ker bi radi ustregli kapitalistom, ki nočejo popustiti v ničemer, in ljudstvu. To dvoje je nasprotujočih interesov pa je nemogoče usoglasiti. Pridobivajo v Rooseveltovi administraciji čedalje več vpliva in koncesij.

Ameriški dolar

V Washingtonu še vedno ugičajo, kaj se zgodi z ameriškim dolarjem. Ali bo še znižan, ali ne bo. Kar bi ljudi bolj zanimalo je, kaj dobiti ljudje dolarjev, takih ali takih.

UNIJA, KI SE IZPLAČUJE SAMO KOMPANIJAM

Federalni sodnik Niels je odločil, da je unija delavcev v Wiertovi jeklarni legalna, čeprav je kompanijska. Wierton Steel kompanija je n. pr. potrošila za svojo unijo lani \$6,000. Naročila ji je lepakov, pravila, reklamne plakate itd. Ta vsota je bila torej navidežno izdana za oglašanje kompanijske unije, toda v resnici je služila le propagandi proti "zunanjim" unijam.

Reprezentantom "unije" plačuje kompanija po \$25 na me-

sec in omenjeni sodnik je izjavil, da ne vidi nič napačnega v tem. To je razumljivo, kajti kako bi drugače sploh mogel izdati tako pristranski in krivičen odlok! Zastopniki, katerim kompanija plačuje še posebej po \$25, ne morejo biti zastopniki delavcev, ampak kupljeni od kompanije, da odvrtačo delavce od organiziranja v pravi uniji. Take "unije" so po mnenju nekaterih sodnikov bolj "ustavne", kakor pa svo- bodne unije.

Svet pred pragom nove vojne katastrofe

5,400,000 družin v Zedinjenih državah odvisnih od relifa

Administrator zveznega relifa za brezposelne Harry Hopkins pravi, da je v Zed. državah danes več ljudi na "relifu" ko kdaj prej, 5,400,000 družin je odvisnih od njega za preživljanje, skupno 22,375,000 oseb. Med temi je 775,000 samec, drugi so člani družin.

Za njihovo prehrano in drugo oskrbo troši vlada pet milijonov dolarjev na dan.

Število ljudi, ki jih tira kriza k relifu, se večja od meseca do meseca. Ekonomski demokrati in republikanske stranke pravijo, da ogromno trošenje za brezposelne ne more iti brez konca in kraja, toda druge rešitve zanje tudi ne najdejo. Koliko časa bo mogoče to negospodarsko stanje nadaljevati, ne ve ne vlada in ne kongres, vsi pa so si na jasnem, da ako delavcev ne zaposle pri delih, ki se bi sama na sebi izplačala, bo deficit naraščal in z njim vred bo rasla tudi kriza.

Rešitve bi bila v socialističnih metodah, katerih pa se new deal ne misli poslužiti in še manj pa tisti demokrati in republikanski kritiki, ki ga napadajo.

Sijajno slavlje 30- letnice Proletarca

VELIKA UDELEŽBA. — SPO- RED IZBORNO PREDVAJAN

Prošlo nedeljo se je zbralo v dvorani SNPJ v Chicagu na jubilejni slavnosti 30-letnice Proletarca med drugimi tudi mnogo takih ljudi, ki le redko kdaj pridejo na naše prireditve.

Sporod, ki bo v posameznih točkah opisan v prihodnjih številki, je bil izborni predvajanje. Izmed zunanjih naselbin sta se najboljše odzvali Waukegan in North Chicago, iz katerih je prišlo nad 30 oseb. Iz La Salla sta bila navzoča F. Martinjak s soprogo in J. Novak, iz Milwaukeeja pa Louis Zajc z družino. Iz Lyonsa je prišel naš "old timer" Martin Potokar, dalje J. Antolich in več drugih. Po več ko 25. letih smo videli na tej Proletarčevi prireditvi tudi Antona Prešerna iz Cicera, ki je bil eden ustanoviteljev tega lista.

Brzjavne čestitke so poslali Anton Šubelj iz New Yorka, Clarence Senior iz Milwaukeeja in F. Ermenc iz Milwaukeeja.

Relif v Illinoisu

V državi Illinois prejema brezposelnostno podporo (relif) 325,000 družin.

5,788 knjig v letu 1934

L. 1934 je bilo izdanih v Zed. državah 6,788 knjig, med temi 1,356 povestnih knjig.

Za Townsendov načrt

Načrt za starostno pokojnino, kakor ga propagira dr. Townsend, je bil odobren v zakonodajni državi Nevada in tu di govornik države Californije se je izjavil zanj.

Obilen "pridelek" bajonetov

Militarizem je danes edini "pridelek", ki uspeva po vsem svetu. Citajte članek v zadnjima kolonama na 1. strani.

Mussolini 'ogoljufan' za milijon bodočih vojakov

Porodi v Italiji nazadujejo vzlic vzajemni propagandi države in cerkve proti nji

Mussolinijeva in papeževa kampanja za pomnožitev rojstev v Italiji ne uspeva. Skušal je z "masnimi" porokami, nagradil je neveste, eno skupino nevest je sprejel Mussolini in nato še papež z velikimi ceremonijami, nekaj drugih skupin novoporočencev so blagoslovili drugi visoki duhovniki — ampak porodi v Italiji so od leta 1922 naprej, ko so prišli v vlado fašisti, kljub temu nazadovale.

L. 1922 je bilo v Italiji 12.2 rojstev na tisoč prebivalcev. To merilo je ostalo do malega nespremenjeno do leta 1925. Poem pa so začela nazadovati. L. 1931 je število rojstev padlo na 9.8 na tisoč prebivalcev, l. 1934 pa je spet naraslo do 10 rojstev na vsakih tisoč prebivalcev.

Italija je imela 1. januarja to leto 43,096,000 prebivalcev. Ampak če bi merilo rojstev ostalo isto, kakor je bilo l. 1922, bi jih imela 2,377,140 več.

Mussolinijev list Popolo d'Italia, ki izhaja v Milanu, vodi z uredniškimi članki kampanjo proti "ljudskemu samomoru". List pravi med drugim:

"Italija je bila ogoljufana za dva in pol milijona duš, kar je več, kot smo utrpeli izgub v svetovni vojni. Številka je kaj ne impresivna. Deželi je bilo z zmanjšanjem rojstev ukradenih več ko en milijon dečkov — milijon bodočih vojakov. In milijon vojakov lahko odloči življenje in bodočnost naroda."

Narščanje porodne kontrole v Italiji je vsekakor značilen pojav, kajti nikjer ni tako strogo zabranjena, kakor v nji.

Cerkev, spovednica, časopisje, država, vse hoče več rojstev, vse prepoveduje umetno omejevanje, a pobožne Italijanke kljub vsemu nočejo ubogati.

Enako značilno je priznanje v omenjenem listu, da smatra tudi fašistična država, ne samo kak kajzer ali car, ljudstvo za "kanonen-futer". Mussoliniju je hudo za milijon nerojenih dečkov, kajti milijon vojakov lahko odločuje — na bojiščih seveda, "življenje in bodočnost naroda". Mussolini ima pač velike ambicije, rad bi imel Italijanov toliko, da bi "osvojevali svet". Ampak zakonci v Italiji se muzejajo in ga molče "goljufajo" za bodoče vojahe.

Strah pred rdečkarji na Japonskem

Tudi Japonska je vsled svojih gospodarskih težkoč v strahu pred "rdečo" revolucijo. Poslancem je bil predložen zakon, ki določa za prevratnike in puntarje zaporne in smrtno kazen.

Dobro preskrbljeni kongresniki

Člani ameriškega kongresa prejema po svoj plače še posebej \$5,000 za najetje klerikov. Večinoma vposluje svoje žene, hčere, sinove ali pa druge sorodnike, da ostane ves denar v družini. Nedavno je bila pred njimi predloga za zvišanje omenjene vsote s 5 na 6 tisoč dolarjev na leto. Bila je poražena radi dodatka, ki je določal, da bi kongresniki potem ne smeli najemati članov družine za svoje klerike.

NALOGA, KI JO MORE IZVRŠITI EDINO LE DELAVSKI RAZRED

Kljub vsi mogoči "protekciji", ki jo je deležen ameriški kapitalizem, in vzlic ogromnim vladnim posojilom, ki jih je dobil, je njegovo gospodarsko stanje razmajano in ne more okrevati. Potrebne so velike ekonomske spremembe, toda sedanja vlada jih ne bo uvedla. To je naloga organiziranega delavskega razreda.

PRIPRAVLJANJE ZA KLANJE VEČJE KO KDAJ PREJ V "MODERNI" DOBI

Popolno skrahiranje konference društva narodov za omejitev in reguliranje militarizma

PO 17. letih vojne "za odpravo vojne" je svet veliko bolj militariziran kakor je bil l. 1914. Pod orožjem je danes več-mož kakor ob izbruhu zadnjega svetovnega klanja, poleg tega pa je "militaristična znanost" izredno napredovala tudi v tehniki.

Kakšen je položaj z ozirom na oboroževanje v posameznih državah?

Velika Britanija ima v svojem sedanjem proračunu vsoto \$292,000,000 za vojno mornarico, ali več ko kdaj prej od leta 1922. Za oboroževanje v zraku troši čedalje več. Vsega skupaj določa njen novi proračun \$626,000,000. Vlada trdi, da je v to primorana vsled oboroževanja Hitlerjeve Nemčije. Prebivalce Londona uče, kako in kam naj se umaknejo na varno v slučaju bombnega napada iz zraka.

Francija postaja kljub svoji veliki, moderno opremljeni armadi nervozna vsled strahu pred novo vojno. Vlada v Parizu je sklenila podaljšati obvezno vojno službo z enega na dve leti. Postavke v proračunu za armado, vojno mornarico in zračno floto je zelo dvignila kljub naraščajoči krizi.

Diktator Mussolini je nedavno izjavil, da je italijanska armada pripravljena kljub ekspediciji v Afriko na vse eventuelnosti v Evropi. To se pravi, na vojno s komurkoli. Govoril je jako preteče. Z mobilizacijo nadaljuje.

"Nemčija potrebuje za svojo obrambo armado, ki bo štela blizu milijon mož," je nedavno pisala Hitlerjeva poluradna Essener National Zeitung. Pred letom je Nemčija zahtevala od zavezniških velesil, da ji naj dovolijo stalno armado 300,000 mož. Zda jih hoče že milijon!

Najbolj v strahu so evropske dežele pred spretnostjo in iznajdljivostjo nemških inženirjev ter kemikov. Njeno industrijo se lahko preko dneva mobilizira v vojno industrijo. Koliko ima že vojnih letal, ni znano. Javnost v inozemstvu ve le, da je nemška zračna flota postala v par letih nevarna sila, še bolj pa se Evropa boji nemških strupenih plinov. Naravno, da imajo pline pripravljene tudi druge države.

Februarja t. l. je japonska zbornica določila 49 odstotkov proračuna za oboroževanje. Armada dobi \$142,000,000 in vojna mornarica \$154,000,000. To je več ko kdaj prej v zgodovini japonskega cesarstva. Ker se z dolarjem lahko kupi na Japonskem precej več kakor pa na pr. v Angliji ali v Zed. državah, je omenjena vsota v primerjanju s kupno silo v poedinih deželah toliko večja.

Grki se uničujejo drug drugega v civilni vojni na ljubo intrigantom v drugih deželah, ki iščejo opore na Balkanu.

Bolgarija se pritožuje ligi narodov proti oboroževanju Turčije, češ, da se pripravljajo na vojno proti Bolgariji. Turčija odgovarja, da se oborožuje v svojo varnost vsled mobilizacije v Bolgariji.

Vladni krogi v Beogradu dolže Italijo odgovornim za homatije na Grškem in izjavljajo, da bo Jugoslavija branila nedotakljivost balkanskih dežel z orožjem in istotako Rumunija.

Militaristi na Ogrskem so se pričeli nagibati od Mussolinija k Hitlerju, ker je baje Mussolinija kupila Francija, zato da bo nehal braniti pravične zahteve Madžarske za revizijo mej.

Sovjetski državniki so na nedavnem vsesovjetskem kongresu izjavili, da so za mir s sosednjimi državami in vsemi drugimi, toda sovjetska armada in USSR je pripravljena na vse. Tudi sovjetska Unija troši vsled tega položaja za oboroževanje veliko več kakor pa so določali njeni prvotni načrti.

Poljska se razvija v prvovrstno militaristično silo.

Kongres Zed. držav je določil v novem proračunu za oboroževanje več kot kdaj prej v mirnem času.

Tak je danes kapitalistični svet kljub vsem mirovnim pogodbam. Arthur Henderson, predsednik razorožitvene konference lige narodov je odstopil, ker so pogajanja za omejitev in kontroliranje militarizma brezplodna.

Vse dežele se bahajo s svojimi kulturami in civilizacijami, a ob enem se barbarsko trudijo, da s klanjem in rušenjem uničijo druga drugo.

Delavski razred je edini, ki lahko prepreči to svetovno morilno nakažo. Ali bo kos svoji zgodovinski nalogi in poruši kapitalizem predno ga pahne v novo vojno gorje?

Amendment za odpravo otroškega dela v legislaturah nima sreče

Za dodatek k ustavi, ki zabranjuje uposiljevanje in izkoriščanje otrok v industriji, je glasovalo dozdaj samo 24 držav. Odobrili bi ga moralo 36 držav, predno bi postal veljaven.

Nekatere so ga odklonile, druge se nočejo ukvarjati z njim. Ta amendment imajo pred seboj že več let.

Delavski departament zvezne vlade je zanj, toda je izgubil upanje, da bo letos sprejet. Na-

sprotniki tega zakona razpravljajo o njemu v legislaturah uspešno odlagajo. Amendment za odpravo prohibicije je bil sprejet v zelo kratkem času, ker so bili privatni interesi zanj. Temu pa nasprotujejo, ker jim otroško delo donaja dobiček. V pomoč jim je katoliška cerkev, ki tudi agitira proti sprejemu take postavbe. Otroci delavcev imajo torej v legislaturah in v visoki družbi zelo malo prijateljev.

PROLETAREC

LIST ZA INTERESE DELAVSKEGA LJUDSTVA.

IZHAJA VSAKO SREDO.

Izdaja Jugoslovanska Delavska Tiskovna Družba, Chicago, Ill.

GLASILO JUGOSLOVANSKE SOCIALISTIČNE ZVEZE.
NAROCNINA v Zedinjenih državah za celo leto \$3.00; za pol leta \$1.75; za četrt leta \$1.00.
Inozemstvo: za celo leto \$3.50; za pol leta \$2.00.

Vsi rokopiši in oglasi morajo biti v našem uradu najpozneje do ponedeljka popoldne za pričetek v številki tekočega tedna.

PROLETAREC

Published every Wednesday by the Yugoslav Workers' Publishing Co., Inc.
Established 1906.

Editor.....Frank Zaitz.
Business Manager.....Charles Pogorelec.
Assistant Business Manager.....John Rak Jr.

SUBSCRIPTION RATES:

United States: One Year \$3.00; Six Months \$1.75; Three Months \$1.00.
Foreign Countries, One Year \$3.50; Six Months \$2.00.

PROLETAREC

3639 WEST 26TH STREET CHICAGO, ILL.
Telephone: ROCKWELL 2864.

Nove šikane in zakoni proti tujerodcem

Skoro v vseh legislaturah in v kongresu so predloženi novi in pa poostreni zakoni proti tujerodcem. Vsi določajo registracijo, seveda na sličen način, kakor registrirajo danes vjete kriminalce. Predloga v illinoiski legislaturi določa, da se morajo tujerodci prijaviti oblastim vsakih 90 dni.

Drug zakon, predložen kongresu, določa pospeševanje deportacij. Patrioticne (?) zveze in klubi bombardirajo poslance z zahtevo za sprejem drastičnih zakonov proti tujerodnim radikalom. Vsakega, ki ni zadovoljen s to deželo, naj se pošlje od kjer se je priklatil. Čemu bi odjedal tukaj kruh domačinom? Neki kongresnik iz Teksasa je izjavil, da bi dobilo delo 12 milijonov Amerikancev, ako se izžene tujerodci.

Torej so tudi "Amerikanci" nezadovoljni s to deželo! Pa še kako! Ampak namesto da bi grajali svojo glupost in kapitalizem za neznosne razmere, v katerih žive, se znašajo nad tujerodci.

Poostrevanje odredb proti "tujcem" bo avtomatično privelo do poostrevanja zakonov proti naturaliziranim državljanom. Ne bo dolgo, ko se bo kongres resno bavil s predlogami za odvzem državljanstva vsem priseljencem, kateri so člani organizacij ali strank, "ki so za nasilno strnoglavljenje ameriške vlade". Nekaterim je bilo državljanstvo na podlagi tega argumenta že odvzeto.

V gonji proti tujerodcem so zdaj najbolj delavni demokratiški politiki in demagogi, posebno iz juga, kljub temu, da ogromna večina naturaliziranih državljanov glasuje za demokrate.

Mar je zločin, ako je človek rojen drugje nego v tej deželi? "Stoprocentneži" so potomci "foreignerjev", kar pa so pozabili. Kdo pravzaprav je zgradil ameriška bogastva, ako ne "foreignerji"? Naj vpijejo zaslepljeni "domačini" karkoli, dejstva ostane, da so Zedinjene države preuredile iz pragozdov, prerij, pustinj in močvirij v najmodernejšo industrijsko silo na svetu v prvi vrsti priseljenci in otroci priseljencev. Otroci iz druge generacije so si lahko poiskali že boljše dela — to se pravi, posedli so se okrog že pogrnjene mize. Ali pa so se lotili izkoriščevalnih poklicev in si gradili premoženja z delom zaničevanih "tujcev".

Tujerodno prebivalstvo je garalo in kupilo bogastva drugim. In kaj ima danes od tega? Izgarnost in brezposelnost. Prihranki tujerodcev pa so šli k vragu v propadlih bankah, ničvrednih delnicah, stavbiščih in v hiše, ki so jih preplačali. In zdaj naj se registrirajo, dajo odtiske svojih prstev v rekorde za kriminalce, in potem naj se javljajo vsakih 90 dni, kakor ljudje, ki so vsled zločinskih dejanj pod policijskim nadzorom.

Napaka — velika napaka tujerodnega prebivalstva in njihovih otrok je, da podpira in je podpiralo stranki kapitalizma (demokratsko in republikansko), kateri sta vedno opirali svoj "patriotizem" s reflekcijami na tujce ("foreignerje"). Tako je ameriški kapitalizem delil prebivalstvo v "domačine" in "tujce" in s pomočjo tega razdvajanja vedno uspešno ribaril v kalnem.

Ako bi bilo tujerodno prebivalstvo bolj previdno, se bi združilo v stranko, ki nima vzroka slepomišljenosti in jskati krivice za nadloge tam, kjer jih ni, ampak jih pokaže, kjer so. Socialisti so taka stranka. V korist priseljencev, njihovih otrok in "domačinov" je, da se ji pridružijo in skupno ustvarijo razmere, v katerih bo vsega dovolj za vse.

Velezaslužen konzul

Jugoslovanski Glasnik se v svoji prošli izdaji poslavlja v dolgem uredniškem članku od Djuro Kolombatovića, bivšega jugoslovanskega generalnega konzula v Chicagu, o katerem poroča, da je bil imenovan za ministrskega svetnika v ministru za zunanje zadeve.

Pravi vzrok odpoklica je drugi. Ampak to ni važno, in kar se nas tiče, je nam popolnoma vseeno; kakšen svetnik bo Kolombatović v Beogradu.

Vzrok, da stvar omenjamo je, ker je dotični članek zelo smešen in povečevanju tega moža, ki po mnenju ljudi okrog Jugoslovanskega Glasnika v zaslugah nima primere.

Članek ugotavlja, da je bil velezaslužni Djuro v Ameriki prvi, ki je Srbe, Hrvate in Slovence pripravil v označevanje svojih ustanov za "jugoslovanske". Preje je bilo vse le slovensko, hrvaško ali srbsko, Npr., omenjeni list je bil prej "Hrvatski Glasnik". Zdej je "Jugoslovanski". Pravi vzrok spremembe imena je seveda v konzulovi subvenciji, česar v članku kajpada ne pove.

Tem "jugoslovanskim" patriotom ni znano, da so bile v Zed. državah ustanove z označbo "jugoslovanska" že davno prej, predno so oni odkrili pot do konzulovega "dispozicijskega" fonda. Na primer, Jugoslovanska katoliška jednota, Jugoslovanska podpora zveza Sloga, Jugoslovanska socialistična zveza, Ameriško-jugoslovanska zveza, Jugoslovanska delavska tiskovna družba itd.

Zrelost za demokracijo

Novi bolgarski diktator in premier general Petko Zlatev pravi, da Bolgari niso še zreli za demokracijo. Zato je potrebno in njim v korist, da jih vlada armada.

To je pač jezik diktatorjev, ljudstvu pa ni dovoljeno, da se bi izrazilo, kaj misli o Zlatevi sodbi.

FRANK ZAITZ:

SOCIALISTIČNA STRANKA V BOJIH SKOZI KRIZO

II.

Pz poročila tajnika stranke s. Clarence Seniorja je razvidno, da so državne organizacije in narodnostne federacije naročile januarja t. l. 22,638 članskih znamk ali 1,687 več kakor povprečno skozi 12 mesecev v prošlem letu.

Običaj je, da mnoge organizacije naroče januarja znamke za več mesecev naprej. Drugače bi bil ta napredek v članstvu v enem mesecu naravnost presenetljiv; ako bodo narasli vsak mesec toliko, bo socialistična stranka imela koncem tega leta nad 40,000 članov, kar pa je za gibanje, ki hoče postati politična sila in zavladati v deželi, še vedno veliko premalo.

Zedinjene države so v socialni politiki še zmerom čisto detinska dežela. Pojavi se Mojzes, izpuhti ducat pridig v radio, pa postane hipoma znan in oboževan, ljudstvo ga obispa s pismi, mu pošilja denar in tisoč pristopajo v njegovo privatno "organizacijo". Dokaza v tem slučaju sta Huey Long in "father" Coughlin. Odgovorna nista za svoje početje nikomur. Govorita in obljubujeta, prvi vsakemu posestvo vredno pet tisoč dolarjev in garantirane letne dohodke, vsaj \$2,000 na leto; drugi nastopa v vlogi finančnega eksperta in mnogi "liberalci" in "progresivci" mu pomagajo. Prerekanja je nič koliko, ljudstvo posluša, čita in si misli: "Da, ta dva znata! Sta hujša, kot vsi socialisti!"

Oba služita kapitalizmu — čeprav sta tisočkrat uverjena, da mu nasprotujeta. Huey in Coughlin sta dve osebi, drugega nič. Naj Coughlinu odvzamejo mikrofon, ali ako umrje, pa ne bo od njegove "lige za socialno pravičnost" ostalo ničesar razen spomin na njeno ime. Organizacija enega človeka, tudi če ima milijone oboževalcev, je začasen pojav in zatone z njim vred.

Socialistična stranka deluje v tej deželi pod sedanjim imenom nad tri desetletja. Socialne probleme motri in presoja s stališča znanstvenega socializma, kajti brez konstruktivno planiranega gospodarstva na principu socializacije postane kriza še hujša, pa magari ako naslednji predsednik Roosevelta bodisi "father" Coughlin ali pa Huey Long. Ako bi ljudstvo ne bilo tako pozabljivo, ali če se bi delaveci več poglabljali v zgodovino, bi vedeli, da je bilo v tej deželi že vse polno takih Mojzsov, ki so bili svoj čas na svoj način tudi brez govorov v radiu prav tako sloviti, kakor sta Huey in detroitski radio pridigar.

Naravno, da ugajata milijonom, ki ju poslušajo. Čemu? Ker zabavljata bankirjem, kapitalistom in predsedniku Rooseveltu, katere ljudstvo dolži, da so krivi sedanjih nadlog. Toda prav ta dva demagoga sta Roosevelta nedavno še zelo oboževala, posebno "father" Coughlin.

Hvalila sta ga, dokler sta vedela, da je grajanje predsednika NEPOPULARNO! Socialistična stranka je že ob nastopu Rooseveltove administracije konstatirala, da je "new deal" nič drugega kakor krpanje bankrotirane kapitalistične podrtije. Ljudje so ji zelo zamerili to trditve, vključevši "father" Coughlin, ki si je v svojih radio pridigah "socialistični" rad privoščil, češ, da "sabotiramo" delo velikega predsednika.

To pojasni, čemu je demagogu tako lahko obrniti pozornost nase in si pridobiti popularnost. Omenjena dva sta začela udrihati po Rooseveltovih ljudeh šele ko si je ljudstvo jelo mencati oči in izprevidelo, da ni new deal izvršil niti desetinko tega, kar je obljuboval, kaj šele, da bi spodil menjalec iz templja!

Kljub vsem razlogom, čemu je konstruktivnemu gibanju veliko težje delovati, kakor pa

političnim pustolovcem, ki na izrazito močan način obljubujejo ljudstvu vse mogoče in nemogoče, bi človek v tej krizi pričakoval za socialistično gibanje veliko več razmaha. Kajti saj je vendar jasno, da brez socializma ni rešitve za človeštvo iz stradanja, izkoriščanja, gospodarskih katastrof in vojnega klanja!

Socialistično gibanje ima za razvojljanje socialnih problemov, za odpravo vojne, pomanjkanja in izkoriščanja, znanstveno podprt načrt, celo zelo enostaven načrt za gospodarsko uredbo svetovne družbe, toda proti-sile sedanjega reda so tako ogromne, da so mednarodno socialistično gibanje ponekod docela uničile, drugje pa ga pripravile v defenzivo. Le v malokateri deželi je delavsko gibanje danes res ofenzivna sila. Kajti to je doba reakcije, posebej v fašizmu. Prežeta s sadizmom, divja v blaznih naporih, da zapre civilizaciji pot, in da vrže človeštvo v nov krvavi metej, v katerem se naj pokolje in zaduš.

Val reakcije narašča tudi v Zed. državah. Zajel je administracijo v Washingtonu tako zelo, da so "liberalci" in progresivci ter celo konservativni umijski voditelji, presenečeni. Ako bi bil pred dobrim letom Rooseveltu kdo prerokoval, da njegovo vodstvo po dveh letih njegovega termina spet nevidna vlada, bi se mu pomilovalno smehljali. Danes se magnati, ki posedujejo Zedinjene države, njejm smehljajo. Huey Long, Coughlin in komunistični bav-bav pa so jim sredstvo za histerično "patriotično" propa-

gando, s katero gladijo pot fašistični diktaturi.

Kako to, da ljudstvo ne zapopade te igre? Saj je vendar jasno, da ga tirajo z dežja pod kap? Postave za poostreitev terorja se množe in civilne svobodščine, kolikor jih še imamo, so vse v opasnosti!

Vzrok tej ljudski naivnosti je s temelja v tem, da so propagandistična sredstva v rokah posedujočih. Časopisje je razen nekaj ducatov slabo razširjenih delavskih in liberalnih listov popolnoma njihovo. Enako ves radio sistem, razen par postaj. Vsa filmska industrija in mnoga druga sredstva, ki se jih lahko z uspehom uporablja v propagandi. Ako puste kakemu Coughlinu ali Hueyu strešati svoje kritike v zrak, je to zategadelj, ker jim taki posamezniki zelo dobro služijo — magari še tako proti svoji volji, reakcije, propagandi za trebljenje "blaznežev" in vseh, ki posredno ali neposredno izpodkopavajo tla "amerikanizma" in "ameriškim institucijam". Demagogi apelirajo na drhal, in ko je naščuvana, jo uporabi reakcija in svoj prid.

Ni jih bilo malo, ki so mislili, da bo v tej krizi socialistično gibanje mahoma raslo. Sklepali so, da bodo ljudje zdaj zlahka izprevideli, da je kapitalizem izrabil svoje moči in da ni več v stanju nuditi delavcem prilik niti za skromno preživljanje. Dotični, ki so gojili take nade, pač niso upoštevali dejstva, da je politično znanje povprečnega prebivalca te dežele komaj na otroki stopnji.

(Dalje prihodnjič.)

"KONZULOVCI" OBISOJENI VSLED NAPADOV NA J. R. PALANDECHA

Obravnavana na kriminalnem sodišču je trajala mesec dni. — Konzul Kolombatović odpoklican

Pomočniki konzula Djuro Kolombatovića, ki so se lotili John R. Palandecha, so koncem konca slabo naleteli. Konzula stane ta špas več tisočakov. Pravijo, da jih je plačal iz dispozicijskega fonda, torej iz žepov jugoslovanskih davkoplačevalcev. V koliko je to res, ve najbolj konzul sam, ki je bil v začetku marca pozvan v Beograd v novo službo. Tožilo jih je državno pravdnitvo, torej je tudi te stroške plačalo ljudstvo.

J. R. Palandech vodi že dolgo oglaševalno agenturo, skozi katero dobiva oglase v svoja dva lista in v mnoge druge. V nekaterih volilnih kampanjah je dobil za oglašanje kandidatov v neangleških listih več tisoč dolarjev. To prinaša dohodke, katere mu je skušala vzeti, ali pa jih vsaj zmanjšati sebi v prid takozvana "Jugoslovanska centralna organizacija v Chicagu". To je organizacija le na papirju, dočim je v javnosti in cirkularjih trdila, da reprezentira vse čikaške Jugoslovane. Njihove glasove je ponujala demokratskim politikom v povračilo za oglase in za nekaj služb, in ob enem je črnila J. R. Palandecha. Njegovi nasprotniki pod vodstvom konzula so šli toliko daleč, da so ga razglaševali za morilca in mu skušali škodovati na ugledu z napadi na shodih in na druge načine.

Glasilo konzulovcev in njihove Jugoslovanske centralne (?) organizacije je Jugoslovanski Glasnik, za čigar lastnika se podpisuje S. Vrančić, za urednika Vlaho Vlahović in za publicista Lazo Todorović. Te tri in pa pravoslavnege popa Andra Popovića je državni pravdnik obtožil zarotništva v očitnevanju J. R. Palandecha v namenu, da bi mu vzeli ugled in ga moralno ter gospodarsko uničil.

Po štirih tednih obravnave na kriminalnem sodišču jih je

porota spoznala krivim, kljub temu, da so si obtoženci najeli za zagovornika vplivnega advokata Barretta O'Hara, kateremu je pomagal hrvatski pravnik Branko Steiner. Kazen za take prestopke je zapor od enega do treh let.

Dvorana, v kateri se je obravnava vršila, je bila baje vedno polna, ker je ljudi zabavalo poslušati priče obeh strani, izmed katerih je marsikatera tudi sama prišla v kašo.

Obtoženci in priče v splošnem so napravili na porotnike jako slab vtis in tisti drugorodci, ki so obravnavo prisostvovali, imajo o Jugoslovancih še slabše mnenje ko prej.

Obsojenci so zložili priziv, J. R. Palandech pa je bil kajpada vesel, ker je odpzvan konzul Djuro Kolombatović dobil s tem moralno klopoto in on zmago.

Med pričami v obrambo obtožencev je bilo tudi par Slovencev, takih namreč, ki so se gibali v konzulovi družbi in izvrševali naloge, ki jim jih je dal v svoji jugoslovanski "centralni" organizaciji.

Tony Sender bo govori la v Clevelandu

Cleveland, O. — V petek 15. marca ob 7:30 zvečer bomo imeli priliko slišati bivšega članico nemškega državnega zbora sodružico Tony Sender. Govorila bo v Metal Trades dvorani (preje Moose Hall).

Ko je začel divjati v Nemčiji Hitlerjev teror, se je sodružici Sender posrečilo uiti v Belgijo. Ona je briljantna govornica in bojevitka delavka zoper fašizem, kapitalizem in vojno. Povedala bo marsikaj, kako Hitler gospodari v Nemčiji v tej krizi. Vstopnina na shod je samo 10c. — J. Krebel.

Ali ste si "Majski glas" za 1. 1935 že naročili?

O CIVILNI VOJNI V GRČIJI

Na sliki na vrhu je zemljevid Grške, v kateri je v začetku prošle tedra izbruhnila civilna vojna. Za vstajo se je odločil bivši premier Eleutherios Venizelos, star 70 let, da ubrani republikansko formo vlade proti monarhistični, kateri načeljuje Panagiotis Tsaldaris. Ta vojna je nahuvala mnogo življenj in veliko gmojne ikode. Spodaj sta na levi Venizelos in na desni Tsaldaris.

Proletarec

pred tridesetimi leti

(Proletarec februarja 1906.)

V februarjski številki Proletarca je imel Frank Petrich z psevdonimom "Drskar" v uredniški koloni sledeči članek:

"PROLETAREC" — "PROLETARSTVO!"

Izšel je. — Brez programa? — Ne; na čelu je prinesel program v eni sami besedi: "Proletarec". — Izšel je iz srede proletarstva; zahtevalo so ga naše delavske potrebe v boju zoper kapitalistični sistem. To je glavni princip lista; toda izšel je v prvi vrsti na rosnost nekaterikov, ki hočejo voditi slovensko javnost za nos. Sami so pripomogli k temu, da se je vrezala palica, ki bo padala po njih hrbtiščih. Veseli nas, da je prišlo tako daleč, da smo spoznali volkove v ovčji koži; in ko bi tega ne spoznali sedaj, spoznali bi pozneje; in kdo ve, ako ne bi bilo prepozno.

Čikaški sodrugi so videli potrebo, njim so bile razmere okoli "Gl. S." in SNPJ do picke znane. Vdeli so, da se narodu godi krivica; izprevideli so, da je najskrajnej čas, da se tem pogubnim razmeram za slovenski narod v Ameriki naredi konec — in šli so, računajoč na ZAVEDNO DELAVSTVO, ki se ga ne manjka po širni Ameriki — ter ustanovili svoj list. Ti sodrugi so bili takorekter na straži in z ustanovo "Proletarca" so dali znamenje, da je nevarnost tukaj. Ker pa samo znamenje še ne izpremi potrebo, je prepričali preteče nevarnosti, je dolžnost vseh zavednih delavcev, da se na znamenje odzovejo z vso svojo močjo — v duševnem in gnetnem oziru. Vemo sicer, da vsem delavcem list ne bo po volji; toda sodrugi se na to ne morejo ozirati! Vsem ustreči gotovo ni bila želja in namen ustanove "Proletarca", posebno sedaj ne, ko je treba stvar zvesti. Provokacija pa ne izhaja od strani socialistov, temveč od strani nasprotnikov.

"Proletarca" rojstvo ima svojega očeta v nasprotnih socialističnih idej, to se pravi, list se je ustanovil zato, ker so sovražniki sejal seme sovražstva do svobodomislelnih nasčepov in idej — ne pa, kakor hočejo nekaterniki, ki jih Konda najame, dopovedati, da je "Proletarec" izšel iz nevoščljivosti in sovražstva.

"Proletarec" se je rodil vsled vzrokov, kakor nastane vse poleg teh; on je torej posledica vzrokov. Brezdomno so v SNPJ delavci, ki se s postopanjem v jednoti ne strinjajo, a pomagati si tudi ne morejo; kajti če se pritožijo z dopisom v Glas Svobode, naletijo na strogega cenzorja, ki jim dopise take vsebine medu neusmiljeno v koš. Kaj jim bo dru-

gega storiti kot obrniti se na Proletarca?

Nekaj elementarnega je, da se bo skušalo pobijati sad njih greha — od strani provokantov — začetnikov tega tega, to je, od strani Gl. Sv. in da se bo udom jednute prepovedalo stati v zvezi s Proletarcem, toda to se bo doseglo le tam, na katere mi itak še računamo. Drugi bodo storili po svoje. Proletarec je bil ustanovljen na konto zavednih in ima ob enem tudi še več zavednežev — na tem stališča Proletarec bazira.

"Proletarec" gotovo nima namena pospešiti število slovenskih listov v Ameriki, pospešiti literarno gnojilce, ampak on hoče biti samostojen s samostojnimi posamezniki, ki imajo smisel za svobodno razvoju, svobodno besedo in drugo, ki vodi k spoznanju vsega dobrega, lepega in resničnega! "Proletarec" — zavednemu proletarstvu! — Drskar.

Kadar želite knjige, naročite si jih iz Proletarčeve nam sporočite.

V soboto
23. MARCA

zvečer shod kluba št. 27 JSZ v Slov. nar. domu

St. CLAIR AVE.
CLEVELAND, O.

Glavni govornik
JOŠKO OVEN

Pridite! Shod je sklican za vse!

E. ZOLA:

RIM

Poveljeni ETBIN KRISTAN

(Nadaljevanje.)

"Ali zakaj naj obupamo?" je mogočno nadaljeval. "Četudi leži Rim kakor breme na naših ramah, je to vendar vrhunec, ki smo ga hoteli doseči. Dospeli smo sem, tukaj ostanejo, pa počakamo, kaj bo... Sicer pa — če se je prebivalstvo nehalo množiti, nam vendar ostane štiristotisoč duš, in tisti dan, ko izginijo vzroki, ki so ovirali naraščanje, se zopet lahko mirno začne množiti. Napačno je bilo misliti, da postane iz Rima Berlin, Pariz; do slej je videti, da se upirajo temu vsakovrstne socialne, zgodovinske, celo etične razmere. Ali kdo pozna prsenečenje, ki se lahko jutri pojavi? Kdo nam more prepovedati upanje in vero, ki tiči v krvi, pretakajoči se po naših žilah, v krvi nekdanjih osvobodilcev sveta? Jaz, uničen, pobit, da se s svojimi mrtvimi nogami ne morem geniti iz te sobe, imam ure, ko me pograbijo stara strast, da verujem v Rim kakor v svoje nepremagljivo, nesmrtno mater, ko čakam na dva milijona prebivalcev, ki morata priti, da napolnita one žalostne, prazne, razpadajoče četrti, ki ste jih obiskali. Gotovo, prebivalci pridejo! Zakaj pa bi ne prišli? Videli boste, da pridejo. Vse se obljubi, se nanovo bo treba zidati. In potem priznajmo: Kaj se more narod, ki ima Lombardijo, imenovati ubog? Ni li naš jug sam na sebi neizčrpni zaklad? Le dajte, da pride mir, da se stopi jug s severom, da zraste novo pleme delavcev — ker imamo tla, tako rodovitna, vzkljuje pač danes ali jutri pričakovano žetev in dozori pod žgočim soncem!"

Navdušenje ga je povzneslo; pravi mladinski ogenj mu je vzplamtel v očeh. Pierre, že premagan, se je nasmehljaj, in ko je prišel do besede, je dejal:

"Problem se mora pograbititi od spodaj, od ljudstva. Ustvariti je treba ljudi."

"Da, tako je, da!" je vzkliknil Orlando. "Neprenehoma ponavljam to: Italijo je treba ustvariti. Lahko bi kdo mislil, da je vzrodek veter zanesel seme, človeško seme, seme krepkih, močnih narodov drugam, proč od naše stare zemlje. Naš narod ni kakor vaš francoski, shramba ljudi in denarja, iz katere se lahko neprenehoma zajema s polnimi rokami. Ali rad bi videl, da nastane pri nas tak rezervar. Da, od spodaj gor je treba delovati! Povsod je treba ustanavljati šole, preganjati je treba nevednost, pobijati surovost in lenobo s pomočjo knjig, duševno in moralno vzgojo nam mora dati delavno ljudstvo, katero potrebujemo, če nečemo izginiti iz vzajemnosti velikih narodov. Se enkrat pravim: Za koga smo pa delali, ko smo osvajali Rim, ko smo mu hoteli pripraviti tretjo dobo sijaja, če ne za demokracijo, ki pride? In kako je razumljivo, da vse propada, da noče nič več krepko poganjati, ko nam popolnoma nedostaja ta demokracija!... Da, da, le tam je rešitev problema! Ustvariti se mora narod, italijanska demokracija!"

Pierre je nemiren utihnil; ni se upal reči, da se narod ne izpreminja lahko, da je bila Italija to, kar je iz nje napravila zemlja, zgodovina, pleme, in da bi bilo nevarno, če bi ga hoteli nenadoma popolnoma izpreminjati. Nima jo li narodi kakor posamezne kreature delavno mladost, žarečo dobo zrelosti, pa hitreje ali pa počasneje v smrt vedečo starost? Veliki Bog, moderni, demokratični Rim! Modernim Rimom je ime Pariz, London, Chicago. Dejal je torej previdno le to:

"Ne mislite li, da bi bilo dobro, če bi, pričakujoči veliko delo obnove od ljudstva, bili razumni? Vaše finance so v tako slabem stanju, tako velike socialne in narodnogospodarske težave vas ovirajo, da se izpostavljate nevarnosti še večjih katastrof, preden boste imeli dovolj ljudi in denarja. Ej, kako moder bi bil tisti Vaš minister, ki bi dejal na govorniškem odru: "Dobro, naš ponos se je zmotil, napak je bilo, da smo se hoteli preko noči improvizirati kot velik narod; za to je treba več časa, več denarja, več potrpljenja. Zadovoljimo se torej s tem, da nismo nič drugega kakor mlad narod, ki se šele zbira, ki dela v svojem kotičku, da se okrepča, ne da bi za sedaj hotel igrati vladajočo vlogo; razorožili bomo, omejili bomo vojni proračun, mornariški proračun, vse proračune zunanje baharije, pa se posvetimo notranjemu blagostanju, pouku, telesni in duševni vzgoji velikega naroda, ki postane iz nas — to prisegamo — v petdesetih letih. Zavirati je treba. V tem je Vaša rešitev!"

Orlando ga je poslušal; polagoma se je zopet zmračil in se pogreznil v svoje plašno razmišljanje. Z nedoločeno, medlo kretnjo je polglasno izpregovoril:

"Ne, ne, ministru, ki bi govoril kaj takega, bi žvižgali. Tako krutega priznanja ni mogoče zahtevati od nobenega naroda. Vsa sreča bi napolnil gnus, ki bi razdejal prsi. In pa, ne bi li bilo še bolj nevarno, če bi pustili, da se poruči vse, kar je že storjenega? Koliko bi bila razočarani nad, koliko razvalin, koliko zaman potratenega materiala? Ne, rešiti nas more le še potrpežljivost in pogum, če gremo naprej, venomer naprej! Zelo mlad narod smo; v petdesetih letih smo hoteli ustvariti edinstvo, katero so morali drugi narodi graditi po dvesto let. Dobro, to prenašanje moramo plačati, čakati moramo, da žetev dozori in napolni naše sklednje."

S ponovno, močnejšo, razsežnejšo kretnjo je označil, da okorno vztraja na svoji nadi.

"Saj veste, da sem bil vedno proti zvezi z Nemčijo. Napovedoval sem tako, in ugonobila nas je. Tako veliki čenismo bili, da bi bili mogli korakati vstrie s tako bogato in mogočno veličino; le zaradi obzira na vedno pričakovano, navidezno neizogibno vojno trpimo zdaj tako kruto pod uničujočo težo proračunov velikega naroda. Oj da, vojna, ki ni prišla, nam je izsesala najboljše kri, najboljše mozeg, pogoltnila je naše zlato, ne da smo imeli količjak dobička. Danes nam ne kaže nič drugega, kakor da odpovemo zavezniku, ki se je igral z našo prevzetnostjo, ne da bi nam bil kaj koristil, ne da bi bili dobili od njega kdaj kaj drugega kakor nezaupanje in nesrečne svete... Ali vse to je bilo neizogibno, in tega nočejo priznati na Francoskem. Jaz lahko prosto govorim, zakaj Franciji sem priznan prijatelj; zato so celo hudi name. Razložite torej svojim rojakom, ki v trdovratnosti nočejo razumeti, da smo morali prvi dan po osvojitvi Rima, v blazni želji, da pridemo zopet do svoje nekdanje veljave in da bi mogli igrati svojo vlogo v Evropi, nastopiti kot sila, s katero se mora poslej računati. Obotavljanje ni bilo dovoljeno; vsi naši interesi so nas navidez gnali Nemčiji nasproti; z bleščečo jasnostjo se nam je to vsiljevalo. Trdi zakon boja za življenje tlač narode enako usodopolno kakor posameznike; to razlaga in opravičuje razkol obeh sester, pozabljen je na toliko skupnih vezi, na pleme, na trgovinske odnose, celo na izvršene službe... Dvoje sester! Da, in zdaj se mrcvarite, zdaj se preganjata s tolikim sovraštvom, da je na obeh straneh izginil ves zdrav razum; moje ubogo staro srce krvavi od bolesti, kadar čim članke, ki jih izmenjavajo Vaši in naši časopisi kakor zastrupljene pušice. Kdaj bo konec tega bratomornega klanja? Kdo bo prvi razumel, kako potreben je mir in zveza latinskih plemen, če si hočejo ohraniti življenje sredi venomer naraščajoče poplave ostalih pasem?"

In z dobronostjo od starosti razoroženega junaka, ki se je zatekel k sanjam, je veselo nadaljeval:

"Čujte me, ljubi gospod Froment, obljubiti mi morate, da nam pomagate, kadar se vrnete v Pariz. Prisezite mi, da boste delovali v svojem delokrogu, naj bo še tako majhen, za mir med Francijo in Italijo. Zakaj ni ga sveteljšega dela. Ziveli ste tri mesece med nami, pa lahko poveste, kaj ste videli, kaj slišali. O, storite to odkritosrčno! Če mi nimamo prav, pa gotovo tudi vi ne. Za vraga, obiteljski prepripi vendar ne morejo trajati večno!"

"Gotovo," je odgovoril Pierre, in tesno mu je bilo. "Zal da so taki prepripi najvztrajnejši. Če se ogorči v obitelji kri zoper lastno kri, prihaja nož in strup. Tu si ne znajo odpustiti."

Ni se upal izreči celo svojo misel. Odkar je bil v Rimu, odkar je poslušal in sodil, se je ta spor Francije in Italije prelevljal v lepo, tragično pravljico.

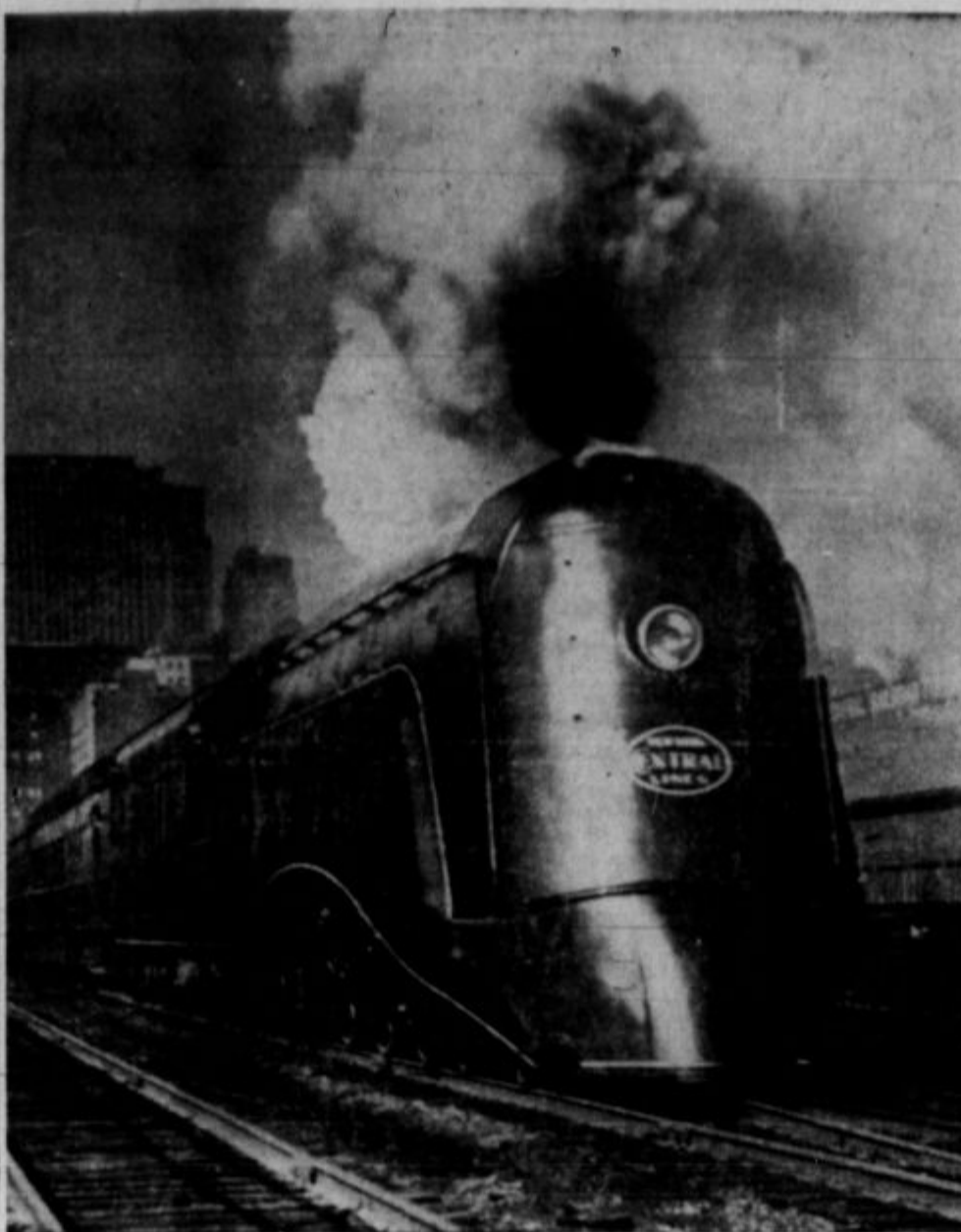
"Na vsak način računajte name," je Pierre ljubeznivo nadaljeval. "Ta besni spor dveh narodov je resnično velika bolest, velika nevarnost... Toda ničesar ne bom pravil o vas, česar ne smatram za resnico. Nisem sposoben, da bi govoril kaj drugega. Ali zelo se bojim, da ne ljubite resnice, da niste pripravljeni nanjo ne po svojem temperamentu, ne po navadi. Pesniki vseh narodov, ki so prihajali sem in govorili o Rimu s podedovanim navdušenjem svoje klasične izobrazbe, so vas opajali s toliko hvalo, da ste, kakor se mi zdi, slabo pripravljeni na to, da bi mogli slišati vso resnico o svojem sedanjem Rimu. Naj bi se človek kolikor si bode oziral na vašo prevzetnost, vendar bi moral priti do resničnosti; prav te resničnosti pa nočete priznati. Zakaj zaljubljeni ste v lepoto in zelo občutljivi kakor one žene, ki se zavedajo, da niso več lepe, pa obupavajo ob najmanjši opazki zaradi njihovih gub."

Orlando se je zasmejal po otroško.

"Seveda, malo se mora olupšati vsaka reč. Čemu pa bi govorili o grdih obrazih? Na odru ljubimo le lepo glasbo, lepe plese, lepe igre, ki zabavajo človeka. Vse drugo, vse, kar je neprijetno — ljubi Bog, to mora ostati skrito!"

(Dalje prihodnjič.)

"NOVA MODA" ZA LOKOMOTIVE

Železniške družbe si skušajo povečati potniški promet z novimi "streamlined" vlaki, ki so zgrajeni tako, da je zračni pritisk na vozniki manjši. New York Central železnica skuša uporabiti "streamlined" formo tudi za parne lokomotive. Ena je na tej sliki.

IZ NAŠEGA GIBANJA

30-letnica. — Čestitke k 30-letnici Proletarca sta poslala med drugim Josip Oslak, ravnatelj Ljudske tiskarne v Mariboru, Jugoslavija, in John M. Work, urednik socialističnega dnevnika Milwaukee Leader v Wisconsinu.

Cleveland, O. — Tu se bo v soboto 23. marca vršil shod, na katerem bo govoril s. Josip Oven. Sklicuje ga klub št. 27.

New Castle, Pa. — Frank Gassar je naročil 4 izvoze koledarja in ob enem sporoča, da si naroči Proletarca, "ko hitro mu bodo sredstva dopuščala."

Rock Springs, Wyo. — John Jereb je nas posetil s pismom in naročninami v njemu. Dobil je tudi enega novega naročnika.

Toronto, Ontario, Can. — Vinko F. Ručigaj je poslal za objavo v Majskem glasu članek "Slovenci v Kanadi".

Hermine, Pa. — Od Antona Zornika smo dobili prošli teden dopisnico z naročilom: "Pošljite mi še 10 koledarjev". Razpečal jih je že okrog 200. Prodaj je lepo število garnitur knjig Cankarjeve družbe in nedavno je poslal tudi 6 naročnin na Proletarca.

Cleveland, O. — Anton Jančič ima za agitacijo nove načrte. Poslal je 1 naročnino in pisal po nov naslovnik naročnikov.

John Krebel je poslal 1 naročnino in obljubljuje, da jih še pošlje. — Ivan Babnik je sporočil željo kluba št. 27, da se bi v Clevelandu vršil v soboto 23. marca shod, na katerem bi govoril Josko Oven, ki tega dne odpotuje v Pennsylvanijo na agitacijsko turo. Josko Oven se je odzval in shod se bo vršil v Clevelandu na prej omenjeni datum.

Detroit, Mich. — John Zornik sporoča v pismu upravništvu: "Agitacija s. Terčelja v našem mestu je precej povoljno uspešna. Mislim, da je dobil 13 novih in 19 starih naročnin, prodal 10 izvodov koledarja in 10 garnitur knjig Cankarjeve družbe." Omenja, da je s svoje strani pomagal kolikor je mogel in upa, da je bilo to agitacijsko podvzetje uspešno. Pravi pa, da bi bil uspeh večji, "ako ne bi bili ljudje tako brezbržni, in drugi fanatični." Zornik je poslal ob enem vsoto \$3, ki jo je prispeval v tiskovni sklad Proletarca Joseph Lapp.

Strabane, Pa. — John Terčelj se je vrnil z agitacije v Detroitu po 3. marcu. V svojem zadnjem pismu je poslal 11 naročnin in \$4, ki jih je nabral v tiskovni sklad Proletarca. V dnevih, ko se je mudil v Detroitu, je bilo vreme jako neugodno, kljub temu je bil njegov agitacijski poset uspešen in moralno v korist našemu gibanju.

Chicago, Ill. — Donald J. Lotrich je te dni zelo zaposlen z nabiranjem oglasov v Majski glas. Z njim sodelujeta Carolin Macerl in Gertrude Zorko.

Dearborn, Mich. — John Plachter, tajnik kluba št. 115, je naročil precejšnje število članskih znamk. Nedvomno mislijo na močno agitacijsko akcijo. Plachter pomaga tudi pri nabiranju oglasov v Majski glas.

Bridgeport, O. — Jos. Snay je poslal eno stran oglasa v Majski glas za njihovo združno prodajalno. Obljubljuje, da dobi še nekaj oglasov.

Forest City, Pa. — August Gostisha, tajnik federacije S. N. P. J., je pisal Prosvetni matici po dramo "Mrak". Bila mu je poslana.

Aliquippa, Pa. — Pri nabiranju oglasov v Majski glas sodeluje tudi Bartol Yerant.

Nanticoke, Pa. — John Vitez je poslal vsoto za 20 izvodov Am. druž. koledarja.

Milwaukee, Wis. — Pauline Vogrich, tajnica društva št. 225 JSKJ, poroča, da se je društvo pridružilo Prosvetni matici. Plačalo je \$3 članarine.

Harwick, Pa. — Društvo št. 419 SNP se je na novo pridružilo Prosvetni matici in poslalo \$6 članarine za prvih 6 mesecev.

La Salle, Ill. — Lani je Peter Banich dobil precej oglasov v Majski glas. Upamo, da bo letos enako uspešen. Zbor "Sava" in dramski odsek kluba št. 1 obiščeta lasalsko naselbino v nedeljo 5. maja. "Sava" bo predvajala koncertni program in dramski odsek pa vprižori dramo "Rdeče rože". Prireditel sta aranžirala kluba v La Salle in Oglesbyju.

Adamičeva nova knjiga. — V tej številki na drugem mestu je poročano o novi knjigi pisatelja Louis Adamiča. Naročite si jo iz knjigarne Proletarca.

Strabane, Pa. — S. John Česnik poroča, da bo klub št. 118 oglašal svoje seje v vsaki številki Proletarca.

Detroit, Mich. — Prvenstvo v razprodanju vstopnic za dramo "Rdeče rože", vprižorjena 3. marca, je dosegel Jože Koršič. Razpečal jih je 95.

Waukegan, Ill. — Anna Mahnič je poslala \$2 listu v podporo, ki sta jih prispevala John Mahnič in Frank Mihevc, vsaki dolar, in poslala je \$15 za koledarje.

Kampanja za obrambo

Vse dežele se pečajo več ali manj s problemom "obrambe", vse love špijone, ki jim jih pošiljajo na lov za skrivnostmi druge države, in vse trdijo, da jim je mir najjasnejši cilj.

O Antonu Prešernu in delu za Proletarca v prošlosti

Cicero, Ill. — V prošli številki Proletarca je bilo poročano, da bo v Majskem glasu priobčen intervju z Antonom Prešernom.

Vsakdo mora priznati, da je bil on od kraja v resnici aktiven v socialističnem klubu in pri listu. Bil je zelo bojevit in navi. Vsled temperamentov je prišlo v klubu čestokrat do zelo neljubih prizorov in obdolžitve je navadno bila, da je "rabuko" izzval Anton Prešeren s svojo nebrzdano kritiko.

Spominjam se Antona Prešerna najbolj iz časa, ko je bila ustanovljena Jugoslovanska delavska tiskovna družba. K postanku te ustanove se je Proletarec zatekel, ker je bilo treba sredstev, če smo hoteli Proletarca povečati in mu zagurati izhajanje.

Na tem sestanku delničarjev je bil tudi Jože Zavertnik. Jožeta smo smatrali tedaj za najbolj agilnega in vodilnega sodelnika pri listu. In naravno, v takih odnosih je imel tudi glavno besedo. A. Prešerna je jezilo, ker ni imel Jože Zavertnik nobene delnice. Češ, mi smo dali, čemu ne ti?

Jože Zavertnik je imel veliko družino in jako malo dohodkov. Pri najboljši volji mu ni bilo mogoče kupiti delnice, katere so bile po \$10.

A. Prešeren je enostavno zahteval, da se Jožeta Zavertnika odstrani. Spominjam se tega zato, ker sem predsedoval dotični seji. Zavertnika sem čislal, vsled tega sem bil zelo presečen nad takim nastopom proti našemu najdelavnejšemu sodelniku. Rekel sem, da je dosti tega in zagotovil, da se se ne bomo nikogar vrgli, posebej pa ne sodelnika, kot je Jože Zavertnik.

Zborovali smo na Blue Island Ave. blizu 18. ceste. Na naslednji seji je začel A. Prešeren spet na najostrejši način kritizirati, da so bili sodelniki kar poparjeni. Navzoč je bil ob tej priliki tudi pokojni s. Ječmenjak in njegov prijatelj Straub, urar po poklicu. Bil je mirna duša, nikoli se ni razburil. Ali tokrat ga je Prešernov nastop tako ujezil, da je vstal in Toneta pošteno oštel. Sodelnika Strauba nisem še nikoli videl tako vzruženega — ne prej ne pozneje.

Ječmenjak, Straub in par drugih hrvaških sodelnikov, ki so bili člani kluba št. 1, so potem prestopili v hrvaški socialistični klub, katerega so si ustanovili.

Spet smo imeli sejo slovenskega socialističnega kluba, tokrat v Fr. Mladičevi dvorani. Anton Prešeren, bojevit kot vedno, je kritiziral, da se v klubu nič ne dela; naj bi začeli vsaj s kakšno akcijo zoper Glas Svo-bode in Martina Kondo, je dejal. Toda tega boja je bilo že toliko, da so se ga sodelniki naveličali in nastali so mirnejši odnosi.

BARETINCIC & SON

Tel. 1475
POGREBNI ZAVOD
424 Broad Street
JOHNSTOWN, PA.

NAJVEČJA SLOVANSKA TISKARNA V AMERIKI

JE

NARODNA TISKARNA

2142-2150 BLUE ISLAND AVENUE
CHICAGO, ILL.

Mi tiskamo v slovenskem, hrvaškem, slovaškem, češkem, poljskem, kakor tudi v angleškem in nemškem jeziku.

NASA POSEBNOST SO TISKOVINE ZA DRUŠTVA IN TRGOVCE

PARK VIEW WET WASH LAUNDRY CO.

FRANK GRILL, predsednik

PRVA SLOVENSKA PRALNICA V CHICAGU

Naši vozniki pobirajo perilo po vsem mestu, Cicero in Berwynu in dovažajo čistega na dom

TOČNA POSTREŽBA DELO JAMCENO
1727-1731 W. 21st STREET CHICAGO, ILL.

Telefoni: CANAL 7172-7173

Na zadnji seji socialističnega kluba, na kateri sem videl A. Prešerna, sem ga vprašal (bil sem tajnik kluba) glede članarine in ga opozoril, da je znjo več mesecev zaostal. Obljubil je, da bo vse poravnal, toda od tedaj ga na sejah kluba nisem več videl.

Kmalu na to je ustanovil demokratski (ali je bil republikanski?) klub. Sestanka sta se udeležila tudi sodelnika Jože Zavertnik in Frank Janežič. Zavertnik je predlog za ustanovitve takega kluba pobijal in apeliral na prisotne, da se naj raje pridružijo socialističnemu klubu. Ampak zaman! Prešeren je bil upoštevan, dočim so na Zavertnika kazali, češ, glejte, koliko časa se že bori za socializem, in kaj ima od tega? Ze skoro sive lase in še vedno je revež.

Naj ob tej priliki omenim še enega sodelnika iz onih dni. V času, ko je bil Proletarec ustanovljen, je kupil nekaj srečk, izdanih v ta namen, ter s tem pomagal k uresničenju želje za postanek lastnega delavskega glasila. Ta sodelnik je Anton Putz, ki je živel pri s. Solarju na severni strani, koder so se tedaj zbiral naša stari pionirji in sodelniki Andrej Poravne, Jakob Anžiček, Ignac Malovašič, J. Polanšek in več drugih. Socialistični klub je tedaj obdrževal seje vedno na nedeljo.

Spominjam se jih. A. Poravne, predsednik kluba, je vzel leseno klavirno in oznanil: "Zdaj pa je čas, da gremo." Staremu Solarju pa je rekel: "Tudi zate je že čas, da se pridružiš."

Našega Toneta Puca pa niso tedaj še nič "badrali"; nedvomno se jim je zdel premlad; bilo mu je jedva 19 let, socialistično gibanje pa je bilo tedaj le za dozorele možake. Tone bi bil rad z njimi, veselilo so ga seje, razprave je z užitkom poslušal, ampak za pristop se sam ni hotel ponuditi, drugi pa niso mislili na to, da bi klub lahko tudi mlad fant koristil.

Tone Putz ima čisto svojo filozofijo. Vse mu gre prepočasno; in vse preveč je teh delavskih strank. Potrebna je nam samo ena, velika in močna. Kdo si je ne želi!

Gotovo vsi delavci. Ampak treba je nam pouka. V ta namen nam služi Proletarec, ki izobražuje, gradi pot v solidarizacijo in s tem v socialistično uredbo. — Frank Podlipec.

Priprave za veliko prireditve v La Sallu

V nedeljo 5. maja bo v La Sallu in za okoliške naselbine velik dan. Vprižorjena bo slovenska socialna drama "Rdeče rože" in v koncertnem sporedu pa nastopi pevski zbor "Sava" iz Chicagoa. Več bo poročal v prihodnji številki s. Martinjak.

Ali ste si "Majski glas" za 1. 1935 že naročili?

FENC'S

RESTAVRACIJA IN KAVARNA

2609 So. Lawndale Ave.
Chicago, Ill.

Tel. Crawford 1384

Pristna in okusna domača jedila
Cene zmerne. Postrežba točna.

Simon Kavčič:

POGLED SKOZI PROŠLOST

(Nadaljevanje.)

Za slovenski del v U. M. W. Journalu se je izreklo, kakor so ugotovila uradna poizvedovanja, 140 rojakov premogarjev. Kako smo ostali pri tem malem številu, ne razumem, kajti Toman je računal, da je bilo slovenskih rudarjev že tedaj kakih 40.000. Kako je prišel do tega števila, mi ni znano, niti ne, če je pri tem mislil samo na premogarje, ali je v gornje število vključeval tudi naše rudarje v bakrenih, železnih in drugih rudnikih na severu in na zapadu. Bodisi to ali ono, fakt je, da je bilo število 140 priglasih premogarjev, ki so se izrekli za slovenski oddelek v glasilo svoje unije, smešno nizko.

Tolmačimo si to lahko na različne načine. Naši premogarji v mnogih okrajih vprašanja iz urada unije bržkone niso smatrali resnim, drugim pa je bilo morda vseeno, kajti za čitanje unijskih glasil tedaj ni bilo zanimanja. Enako možno je, da je bil marsikdo še "prezelen" razumeti vprašanje, pa se ni mogel zavedati, kako važno bi bilo, da bi vsi odgovorili, oziroma, da bi pravilno odgovorili.

Potrebnost je pri tem vpoštevati tudi sledeče dejstvo. Amerikanci tiste čase niso hoteli ali mogli vedeti, da je kje narod, ki se imenuje slovenski. Vsi smo bili le "Austrians". Nešteto sem se pričel z domačini radi naše narodnosti in pojasnjeval, da naj me prav zapíše (Slovenian), toda koncem konca je vselej rekel: "Saj vendar prideš iz Avstrije, torej si Avstrijec!"

Slovenske priloge v United Mine Workers Journalu nismo dobili. Za 140 ljudi bi se uniji ne zdelo vredno iskati še enega urednika. Medtem pa so dobile svoje oddelke v njemu druge narodnosti, med njimi Slovaki, dasi v tej industriji niso bili zastopani bolj kakor Slovenci.

Deset let pozneje je o tem poizvedoval Frank Podboy, toda storiti ne bi bil mogel v tem ničesar več, tudi če se bi še tako trudil.

Slovenski premogarji so bili v uniji vsikdar močan faktor in vztrajni ter lojalni v stvarkah. Bili smo vojski svoje organizacije, toda do važnih odločitev in mest nismo prišli. Med Slovenci je le redkokdo dober govornik, še manj pa je med na-

mi takih, ki obvladajo angleščino. Takrat pa jih sploh ni bilo. To je vzrok, da smo imeli na plačilni listi unije le redkokdaj organizatorja naše narodnosti, veliko več pa Hrvatov. Toda vsak povprečen organiziran slovenski premogar je bil ob enem agitator za svojo unijo ne da bi pri tem mislil na kake osebne nagrade, ali da bi gojil "osebne ambicije".

Sledeče so pisma od Aleksandra Tomana, ki sem jih omenjal v tem spisu, in eno moje, vsa pisana leta 1905.

Pittsburgh, Pa., 6. junija 1905. Dragi sodrug Simon Kavčič, Virden, Ill.

Vaše cenjeno pismo z dne 2. junija sem prejel. Došlo mi je v Pittsburghu, kjer sem nastavljen kot uradni častnik "Delavski Prijatelj". Uredovanje tega lista me vzame le kake dva dni časa, vendarle pa imam celih sedem dni v tednu polno dela, ker prevzem sem vse drugo delo, tikajoče se izdajanja lista, kakor tudi ono, katero zahteva trgovski — bančni itd. — oddelek Schlanderjevega podjetja. Posebno zdaj imam veliko opraviti, da dam listu pravo obliko, pravi tiska, pravo tvarino itd.

Vzlic temu pa bom skušal še dobiti dosti časa, da sodelujem — ali kakor si Vi mislite — pri novem strokovnjakem listu premogarjev, kateri bo v slovenskem listu izhajal, ter bo v to svrhu dobil podporo od "United W. Miners Union".

To, sodrug Kavčič, to je prvi korak, korak, kateri pelje h praktičnem uspehi, ugodnim slov. premogarjem v Ameriki. Jaz sem le za stvari, katere obljubuje delavcem, posebno slovenskim delavcem, gmotno povrnitev v zboljšanje njih stanu — na prazne fraze in na obljubovanje reči, katere se ne morejo spoštiti, zato pa jaz nisem bil nikdar.

Ako jaz vidim, da bo za naše slovenske premogarje izrastle kakšni praktični vspehi iz tega in naj si bo tudi le to, da dobivajo zdravo in jedrnat čtivo — potem sem jaz zraven.

Morebiti potrebujete angleški spis na Unijo, v katerem navajate razloge in potrebe takega lista za Slovence, ga Vam jaz hočem složit, če mi poročete vse podatke i. t. d. o tej zadevi. Brez takega spisa bo Unija mogla komaj kaj ukre-

"Veliki liberalni sodnik" Oliver Wendell Holmes

Ameriško vrhovno sodišče slovi že od nekdaj za trdnjavo konservativnosti. Toda bivši član tega tribunala.

OLIVER WENDELL HOLMES

Oliver Wendell Holmes, ki je prošli teden v Washingtonu umrl v starosti 84 let, je glasoval proti mnogim izrekom večine in navedel v upravičeno svojega stališa argumente, ki so bili reispodbitni. Vseled svojega vztrajnega nasprotovanja konservativni večini je dobil sloves "velikega liberalca", ki je imel pogum nasprotovati v vsakem slučaju, kateri se mu je zdel krivica, tudi ako je bilo nasprotovanje vladnahujskanega javnega mnenja še tako nepopularno.

Oliver Wendell Holmes, ki je prošli teden v Washingtonu umrl v starosti 84 let, je glasoval proti mnogim izrekom večine in navedel v upravičeno svojega stališa argumente, ki so bili reispodbitni. Vseled svojega vztrajnega nasprotovanja konservativni večini je dobil sloves "velikega liberalca", ki je imel pogum nasprotovati v vsakem slučaju, kateri se mu je zdel krivica, tudi ako je bilo nasprotovanje vladnahujskanega javnega mnenja še tako nepopularno.

Pittsburgh, Pa., 29. junija 1905. — Cenjeni rojak in sodrug Kavčič! Danes sem dobil na mojo ulogo na "United Mine Workers of America" sledeči odlok:

Indianapolis, Ind., June 28, 1905. — Mr. Alexander Toman, 5409 Butler Str., Pittsburgh, Pa. — Dragi gospod in brat! Prejel sem Vaš list, tičeš se priobčenja Zdrž. premogarjev — častnika v slovenskem jeziku, ter hočem predmet naznaniti v prihodnji seji nacionalnega izvrševalnega odbora.

Pred nekoliko časom smo poslali okrožnico na vse lokalne unije, da se naberejo imena onih, kateri se žele naročiti na časnik v raznih jezikih. Uspeh je bil prav nepovolen. Če se bo kasneje kaj boljega doseglo, to ne morem povedati.

Zahvaljujem se Vam za zanimanje, katero ste pokazali v tej zadevi, ostanem bratovski Vaš W. B. Wilson, National Secretary-Treasurer and Secretary National Executive Board.

Torej zdaj je treba počakati! Če jih more kaj prepričati, jih morejo moje besede, katere sem pisal v ulogi.

Jaz sem danes prvokrat zopet iz postelje vstal — zdaj bo že šlo tako ali tako naprej — Pišite kaj! Vam udani Alex. Toman, 5409 Butler str., Pittsburgh, Pa.

(Dalje prihodnjič.)

Kako je pri nas

Moon Run, Pa. — Klub št. 175 JSZ se nadeja pridobiti nekaj članov, posebno se v času kampanje, katere se prične v nedeljo 24. marca s konferenco in shodom na Imperialu. Konferenca klubov JSZ in društev Prosvetne matice se prične ob 10. dopoldne, popoldne pa bo shod, na katerem bo glavni govornik s. Joško Oven iz Chicaga.

Na shodu bo govoril tudi John Terčelj, ki je bil v začetku marca na agitaciji za Proletarac v Detroitu, Mich. Na konferenci pa bo podal zanimivo poročilo o agitatorjem delu med našim ljudstvom v Pennsylvaniji.

Delavske razmere so pač stare razmere, kakršne so v tej krizi vsepovsod, zato z njimi ne bom izgubljal besed.

Na svidenje v nedeljo 24. marca na Imperialu.

Poročevalec.

Listnica uredništva

S. K., Virden, Ill. — Gotovo, le še pošljite! Taka pisma najboljše pojasnjujejo našo zgodovino in okoliščine, v kakršnih so delali pionirji.

ALI STE V VAŠI NASELBINI ŽE NA DELU ZA "MAJSKI GLAS"

Pridobite mu kolikor največ mogoče oglasov in naročnin. Cena za posamezen izvod 30 centov

Na zastopnike in druge prijatelje Proletarca apeliramo, naj pridobijo Majskemu glasu čimveč oglasov, kajti ako jih ne bo dovolj, bo izguba. Nemogoče je namreč izdati slovensko publikacijo v obliki revije in ilustrirano na 100 straneh za vsoto 30c izvod, ne da bi pri tem riskirali občuten deficit. Ognili se mu bomo edino le z zadostno množico oglasov, ki bodo pomagali kriti razliko in obenem omogočili namesto izgube prebitke, ki bo listu v teh težkih časih zelo prav prišel.

Dobiti oglašje ni lahko delo. Enako težko je trgovcu, ki se muči za obstanek, dati oglašje, ker mora paziti, da je v izdatkih oprezen.

Ampak gre se za oglašje v list, ki je delavska ustanova. Mali trgovci, obrtniki in profesionalci, ki delujejo ali trgujejo med delavci, naj to upoštevajo in rajše odklonijo oglašje organizacijam, ki so protidelavske in zavajalne povrh. Te jih nadlegujejo večkrat in veliko bolj agresivno, kakor pa naši zastopniki.

V lanskim Majski glas smo dobili za \$657.00 oglasov, od tega nad \$400 v Chicagu. Drugi kraji so prispevali le nekaj nad \$250.

L. 1933 smo jih dobili za \$621, leta 1932 za \$624, leta

1931 \$592.65 in leta 1930 za \$1.240.20. Ali bomo letos v stanju doseči to vsoto? Bomo, ako se vse naše naselbine, kjer imamo klube ali zastopnike, sorazmerno potrudijo in izvrše svoj del.

Cena za male oglašje v velikosti enega palca globine v širini ene kolone je \$1.50, za dva palca \$3 in tako dalje. Za večje oglašje dobite pojasnila pri zastopnikih, ali pa pišite upravništvu.

Zelo važno je tudi, da dobimo tej prvomajski izdaji čimveč naročnin. Vsak naročnik, ki ima nabiralno polo, naj obišče, ako le utegne, rojake, in jih povabi, da se naroče. Še bolj pripravne v ta namen so seje in zabave, kjer dobite ljudi skupaj. Ako dobi dva tisoč čitateljev vsaki povprečno po 3 naročnine, tako da pošljejo s svojo vred povprečno po 4 vsaki, bi to pomenilo 8.000 izvodov, poleg pa še naročila, ki jih pošljejo klubi in društva, — pa bo to res lepo število. In "Majski glas" je vreden, da mu pridobimo kolikor največ mogoče naročnikov in oglasov.

Sodruzi in sodružice, storimo, kolikor je vsakemu izmed nas mogoče, pa bo "Majski glas" ne le moralen, ampak tudi gmoten uspeh!

"VNUKI", NOVA ADAMIČEVA KNJIGA

Louis Adamič je prišel na ameriški knjižni trg z novo povestjo "GRANDSONS" (Vnučki), ki je bila razposlana knjigarnam te dni.

V prosveti z dne 6. februarja piše Ivan Molek o tem Adamičevem delu med drugim sledeče:

"Adamič pripoveduje v tej knjigi o treh vnukih slovenskega naseljenca Antona Galeja iz Gatine na Dolenjskem, ki je prišel v Ameriko leta 1875 in se naselil v Montani, kjer se je oženil za Indijanko. Deset let kasneje je bil Gale z ženo in dvema dečkoma v Chicagu in padel je pri "anarhističnih" izgrelih na Haymarketu, zadet od policijske krogle. Vdova Indijanka se je poročila s Hrvatom Krmpotičem in družina se je preselila v Pittsburgh, kjer sinova odrasteta in se oženita. Eden sin je ubit v jeklarski tovarni, drugega pa pobere influenza, ki se je pojavila takoj po vojni. Eden Galejevih sinov zapusti dva sinova, drugi pa enega in ti trije vnučki so junaki Adamičeve zanimive povesti.

Prvi vnuk je Peter Galé, sanjač, pesnik, časnikar. Udeleži se svetovne vojne na francoski fronti in po vojni zaide v Californijo. Drugi vnuk, Petrov brat, je Andy Gale, popolno nasprotje Petru. Ta je drzen, grob in brezobziren, zato postane raketir in vodi Caponijevo podružnico gangežev in butlegarjev v Los Angelesu. Tretji vnuk Jack Gale je pa — revolucionar, član IWW, organizator delavcev. Oženi se s hčerjo starega socialista Adamsa, potomca stare ameriške generacije.

Vsi trije vnučki se znajdejo v Californiji in vsak opravlja svoj poklic: Andy raketir in grabi denar, Peter je reporter pri dnevniku in Jack organizira plantažne delavce v Imperial Valley. Jack je aretiran in Peter se zavzame zanj, toda Andy ga ošteje, češ, "sam si je kriv, tepec, kaj se pa vtika med boljše vike." Jack je obsojen na pet let zaporu po zakonu proti "kriminalnemu sindikalizmu" in ko pride iz ječe, se spet vrne k unijski aktivnosti. Tedaj ga zmanjka z nekim mehiškim delavcem vred. Ugrabljen sta po vigilantih. Čez nekaj dni najdeta njuna okostenjaka v puščavi — kamor so ju ugrabitelji odpeljali in pustili, da sta umrla vročine, žeje in lakote, na kar so gavrani obrali njuni trupa.

pli do kosti. Tako je končal prvi vnuk.

Drugi je zaključil raketir Andy. Gangeški protivniki so ga ustrelili. Ostane še Peter, kateremu se omrača um in v takem stanju se izgubi. Znajde se v bolnišnici v Pennsylvaniji in tam izve o smrti svojega očeta in da je Mildred, žena njegovega revolucionarnega in mučenika bratrčeca Jacka, odpotovala s sinčkom v Rusijo. Hoče se mu za njo in spotoma bi rad obiskal dom svojega starega očeta na Slovenskem, toda v New Yorku ga spet napade bolezen in tam obleži. S tem je povest zaključena.

Avtor je mojstrsko vplel ta tri življenja, tri vnuke starega emigranta Antona Galeja, v vse plati Amerike. Današnje razmere Amerike — in tudi one v poteku zadnjih 40 let — je živo opisal prav do mizerije sredi današnje depresije. Povest je vsekoli napeta in nedvomno bo imela precejšnjo privlačnost.

Knjigo "Grandsons" priporočam v naročitev tudi "Book-of-the-Month Club", ki je lani največ pripomogel, da je bila Adamičeva knjiga "Native's Return" razpečana v nad 100 tisoč izvodih.

Ker te najnovejše Adamičeve knjige razne naše podporne organizacije niso naročile, se je ponudbi odzvala knjigarna "Proletarac" in pa, kakor poročajo, "Enakopravnost". Cena knjigi je \$2.50 v vseh trgovinah, ki prodajajo knjige.

Želja prijateljev L. Adamiča je, da pride čimveč izvodov "Vnučkov" tudi med Slovence. Naročite si to knjigo takoj iz PROLETARCEVE KNJIGARNE. Cena ista, kakor drugje.

Priporočite prijateljem in znancem, da si jo naroče. V zalogi imamo poleg te mnogo drugih slovenskih in angleških knjig. Pišite po cenik.

POPRAVKI

Virden, Ill. — V Proletarcu z dne 27. feb. je prišlo z ozirom na moj spis "Pogled skozi prošlost" vsled mojega nezadostnega pojasnila do nesporazuma. Gre se radi W. F. of M. Urednik pojasnjuje, da se ni pridružil k U. M. W. of A.

Sporni stavek, ki je izzval pojasnila urednika, se glasi: "Beseda 'coal' je iz označevanja unije U. M. W. odpadla posebno ko se ji je kasneje pridružila Western Federation of Miners".

Član W. F. of M. nisem bil nikdar. Bila je zame predalec na zapadu. Simpatiziral pa sem svoječasno z njo veliko bolj kot z U. M. W. of A., v kateri sem bil resnično včlanjen. Prvoimenovana unija je delovala v enakem smislu kakor organizacija premogarjev (in drugih rudarjev) v Avstriji. Pod svojo jurisdikcijo je imela premogarje in rudarje v kovinskih rudnikih, ob enem tudi delavce v rudotopilnicah. Voditelj W. F. of M. so tedaj sloveli za radikalce s socialističnimi nazori. Ni mi znano, v koliko je bila W. F. of M. tolerantna napram U. M. W. of A., spominjam pa se še prav dobro, kako so bili slednji napram prvim arogantni.

U. M. W. je pričetkom sedanjega stoletja priznala rudarje iz Evrope, z njihovimi "transfers cards", za dobre člane brez posebne vstopnine, medtem ko jim W. F. of M. ni dala tega privilegija. Njene člane so v lokalih premogarjev zelo neradi sprejeli, nikakor pa ne brez pristopnine, katere ni bila majhna.

Marsikdo je bil vsled te arogantnosti močno prizadet. Kasneje sta ti uniji dosegle nekakšen sporazum, in njuni člani so lahko nemoteno pristopali iz ene v drugo.

Nekateri so to imenovali združenje, drugi pridruženje, urednik Proletarca pa to tolmači za jurisdikcijsko razdelitev, kar po mojem mnenju, da je U. M. W. okupirala del W. F. of M., ker je slednja prepustila premogarje prvi, medtem ko ni imela U. M. W. česa odstopiti ali prepustiti.

Do popolnega združenja rudarjev pa res ni moglo priti, kar U. M. W. ni nikoli hotela pod svojem okriljem poleg delavcev v premogovniški industriji tudi rudarjev v kovinskih rudnikih in topilniških delavcev.

V istem spisu nekaj vrst niže je druga pomota, ki jo pripisujem tiskarskemu skratu. V stavku: "U. M. W. of A. si je izvojevala priznanje premogovniških družb L. 1889..."

V številki je škrtatelj, kajti pravilna je 1898 in ne 1889.

Simon Kavčič.

Joško Oven na shodu v Clevelandu v soboto 23. marca

Cleveland, O. — V soboto 23. marca sklicuje klub št. 27 JSZ shod, na katerem bo govoril s. Joško Oven. Prične se ob 8. zvečer v prostorih kluba št. 27 v Slov. nar. domu. Zeleni smo za to priliko večje dvorano, toda so bile že vse oddane, zato pa se bomo stisnili v tej, ki jo imamo, toliko bolj skupaj. Na shod vabimo vse članstvo JSZ v Clevelandu in sosiseljenike.

Problemi, ki so pred nami, so važni. Razmere so čezdalej bolj zamotane in konfuzije med ljudstvom vedno več. Na tem shodu bomo govorili o tem, in o metodah, kakršne bi bile edino uporabne, ako hočemo iz krize. Joško Oven bo govoril tudi o našem tisku in agitaciji za Proletarac.

Sodruzi in sosiseljeniki, pridite gotovo na ta vелеvažni shod!

Dr. John J. Zavertnik
PHYSICIAN AND SURGEON
OFFICE HOURS:
At 3724 W. 26th Street
1:30—3:30; 6:30—8:30 Daily
Tel. Crawford 2212
At 1858 W. Cermak Rd.
4:30—6:00 p. m. Daily
Tel. Canal 9695
Wednesday and Sunday by appointments only
Residence Tel.: Crawford 8440
If no answer — Call Austin 5700

TLAČANI

Toronto, Ontario, Kanada. — Slovani, kakor tudi drugi narodi, smo dobili s krščanstvom tlačanstvo, katerega se še danes ne moremo otresti. Kakor nam pove zgodovina, so bili naši pradedje pagani in pri vseh svojih zmotah in verskih zabudah so bili srečni in svobodni. Živeli so v družinah, poljubno so si volili starešine. Ogromni gozdovi so jim dajali divjačino, bistri potoki in reke so jih mladili z zdravno pitno vodo, solne pline so skrbele za njihovo črede, krasna gorska jezera so jim hranila v svojih vodah ogromna bogastva rib in oblaki ptičev so naravno krasoto obdajale v vsejse.

Spoštovali so svoje starešine, saj so bili pošteti. Delili so hrano, čredo in obliko po potrebi, ne po časti. S svojimi sosedi so živeli v miru; rajši so dajali nego jemali. Srečni so bili ako so mogli komu pomagati.

Tam po obširnih ruskih stepah, po Karpatih in tja do planjave Panonije in Ilirije so se razlegale pesmi svobode, ko so čuvali svoje črede z gorjačo in lokom pred divjimi zvermi. Vedeli pač niso, da se pripravljajo na je pohod civiliziranih krščanskih divjakov, katerim miroljubni prebivalci in čuvarji svojih čred niso bili kos. V levici križ, v desnici meč, tako dede naše so krstili, nam v kratkem raztolmači nas pesnik, kako so naši pradedje prejemali pokoro za svoje paganske grehe od tistih civiliziranih bogoslovcev in misijonarjev, da se še danes njihovi potomci ne morejo otresti tlačanstva teh pusto- in koristolcev. Boga ljubezni so prinašali našim dedom v obliki biča, ki je svigal po njihovih plečih, ko so, utrujeni od dnevnega garanja, morali prenašati težke skale in les na visoke gore, kjer so zidali cerkve in postavljali gradove tlačiteljem nebes in zemlje.

A danes? Po naših žilah se še vedno pretaka kri pradedov. Še vedno smo tlačani, hlapci in sužnji. Po ulicah se kopirajo cerkve, v katere drevno množice ubogih, brezmiselnih, brezpravnih in tlačenih hlapcev in sužnjev kapitala. Buče orglje, prepevajo pesmi v slavo in čast nevidnemu. Dajejo dolarje cerkvam in njihovim debeliharjem ali podrtih hiš in siromanih baji svojih sotrpinov ne vidijo. Kuha-jo sovražem v svojih srcih proti nam tujerodcem, brezdomovincem. Jokajo se po cerkvah, na shodi na shod, ki so sli korak naprej, ki spoznavajo kdo so, kaj so, ki uvidevajo, da pripada, bodocnost edinele skupnosti vseh ras, vseh plemen, vseh narodov.

Za par centov prodajajo na vogalih časopise, ki so polni blufanja, zaslužnjevanja in neumnosti, a stavka v njem ne najdeš, da bi bil vreden, da si ga zapomniš. V tovarni pa si kakor vprežen konj v teški voz. Ne, konj ne more vleči 8-9-10 ur na dan. Ni moramo potporežljivo vleči jarem hlapčevstva, priganjavanja in zapostavljanja. Če izraziš svoje misli, če poveš, da bi bilo potrebno in pošteno razdeliti kapital, te vržejo na cesto kot nepotrebnega puntarja, iz ceste v okrilje tisočerm brezposelnim, a od tu v domači kraj.

Zunaj sije sonce. Pozabljeni, tisočletne grobove naših pradedov obse-va-jo žarki spomladanskega sonca. Pozabljeni so grobovi, a njihova vohoda tli v dušah njihovih potomcev. Toda, ko bo njih plamen zajel vse uboge in brezpravne, ko se ne bodo več šopirile cerkve, ko ne bo več mo-ri- brat brata, narod naroda, ko ne bo več izkorisčevalcev, Hitlerjev, Mussolinijev, papežev, kraljev in cesarjev, ko bodo pozabljene meje, pozabljeni razdari ras in narodov, takrat se bo pisala knjiga:

"Pod svobodnim soncem"...

M. J. Zalec.

Davek na "pijačo"

Od preklica prohibicije do nedavno so plačali v New Yorku \$33,536,689.48 davka na alkoholne pijače.

Socialisti, ki govorijo, kar uga-ja nasprotnikom, so kvarni svojih stranki.

PRISTOPAJTE K

SLOVENSKE NARODNE PODPORNJE JEDNOTI

NAROCITE SI DNEVNIK

"PROSVETA"

Stane za celo leto \$6.00, pol leta \$3.00

Ustanovljajte nova društva. Deset članov(ice) je treba za novo društvo. Naslov za listi-za tajništvo je:

2657 S. Lawndale Ave. CHICAGO, ILL.

ZA LICNE TISKOVINE
VSEH VRST PO ZMERNIH CENAH
SE VEDNO OBRNITE NA UNIJSKO TISKARNO

Adria Printing Co.

1838 N. HALSTED STREET, CHICAGO, ILL.
Tel. Lincoln 4700

PROLETAREC SE TISKA PRI NAS.

Odpravite nadlego gretja vode

PREPUSTITE TO

PLINU

\$1 TAKOJ,

drugo v 12 mesečnih obrokih

Z gretjem vode, kadar jo rabite, imate mnogo neprilik, ako je gretje odvisno od starih načinov kurjave. To ste skusili sami in imeli ste le nejevoljo radi tega. Ampak stanje se zlahka odpravi. Pribavite si ugodnost zadostne množine vroče vode z instaliranjem cenene peči, ki jo vidite na tej sliki.

Vaš najbližji Public Service Store vam instalira plinsko peč za gretje vode v vašem domu proti \$1 prvega vplačila in preostanek pa na male obroke skozi leto zaeno z vašim računom za plin. Obiščite eno izmed naših trgovin že danes in informirajte se o tej liberalni ponudbi.

We're cooperating with

To cover interest and other costs, a somewhat higher price is charged for appliances sold on deferred payments. To the price quoted in our advertisements, and marked on our merchandise, substantially 3% is to be added on account of additional tax expense.

PUBLIC SERVICE COMPANY
OF NORTHERN ILLINOIS

WORKER'S UNITY WILL AVERT FASCISM

With the American Liberty League in the foreground, forces are developing in these United States which indicate a definite trend toward a more barefaced Fascism that has hitherto been seen in this nation.

Of course, to the extent that the "New Deal" has regimented both Labor and Industry, and to the extent that it proposes to regulate and perpetuate the class relationships which are inherent to the private profit order, Fascism is already at work. However, while action has been taken to regulate and control the activities of men and industries, we still remain the privilege of speaking and writing most of our opinions.

However, the opposition to Roosevelt which has lately been looming larger, is likely to have a reaction which will be disastrous to such civil liberties as Americans enjoy.

Already Republican spellbinders are appealing to the American people with the cry that the "New Deal" is tyranny. And already the national Chamber of Commerce is pleading for more general and more sweeping interpretations of what constitutes unlawful radicalism.

In the mixup of political ineptness and economic incompetence the Capitalist system is also developing its full share of demagogues, whose popularity is the natural consequence of widespread dissatisfaction unmodified by an understanding of economic processes.

The millions of workers who are shouting the praise of Dr. Townsend, Huey P. Long, Father Coughlin and their ilk would not do so if they understood the cause of the present economic collapse and were mentally

equipped to apply the proper remedy. However, lacking a plan of their own, the American people appear to be ready to follow any leader who promises relief in a manner which sounds convincing.

For many years we Socialists have been urging the people of America to unite their forces, take over the government by constitutional means and use legal means of ending the system of economic exploitation. But American workers more than any nationality, appear incapable of grasping the idea that they belong to a definite economic group. For that reason they remain many individuals to be swayed by lan-

guage rather than a united group to be moved by plans and a program of their own design.

Now, more than ever before, there is need for workers to unite and demonstrate their desire and their ability to rule themselves. The closer we come to the ultimate and inevitable collapse of the "New Deal" myth the more likely are workers to pay with their civil liberties for their failure to act together.

—Reading Labor Advocate.

You aren't broke. You own a share in billions' worth of parks, battlefields, hospitals, highways and buildings. Change things so you will get more benefit.

THE SOCIALIST NEWSPAPERS

The newspaper is the molder of public opinion, and millions accept what they read as truth without venturing upon a thought of their own. The press, controlled by capital, feeds the minds of its readers with misrepresentation of facts about Socialism, which is why so many of the exploited refuse to listen to those who would inform them of the simple plan by which socialized industry will lift them out of their misery.

That this little monthly sheet is the only publication in Indiana devoted to Socialism is not to its own glory. It is a disgrace to the state that the workers, who constitute so large a percentage of its population, are so indifferent to their own welfare that they have failed to roll up a Socialist vote that would make a Socialist paper possible.

What has the vote to do with a newspaper?

Everything. In Milwaukee, where Socialists have part control, and even fusion of the two old parties has failed to vote them out, The Milwaukee Leader is one of the city's great dailies, circulating throughout the state of Wisconsin. In Reading, Pa., where a Socialist administration was once in control and was only temporarily overcome by a fusion vote, The Reading Labor Advocate is a

splendid eight-column, eight-page weekly.

The principal income for a newspaper is from its advertising. Ask a businessman in Indiana to advertise in a Socialist publication and he will tell you that he is afraid it would hurt, rather than help his business. Why? Simply because the vote has not shown sufficient strength to get their confidence.

There was ground for such caution a few years ago, but not now. The widespread misery caused by capitalist greed has at last stirred the people to think. Today, two-thirds of the adult population are seeking a way out of the hell in which we are living, and are favoring the public ownership and social operation of the industries.

In Milwaukee and Reading, merchants are not afraid. They want the custom of a class that is so numerous, and in those papers appear advertisements of all kinds. As the Socialists are a class-conscious brotherhood, they make it a point to patronize those who patronize their paper and so the merchant finds his advertising profitable.

—Wann Stuff (Indianapolis).

Eternal Prosperity

The only way to make prosperity eternal under Capitalism is for Uncle Sam to borrow the wealth the rich can neither spend, waste, nor reinvest, and spend it on enterprises guaranteeing interest and principal in Eternity.

—The American Guardian.

TONY SENDER IN CLEVELAND

Cleveland, Ohio. — Comrade Tony Sender, a former member of the German Reichstag will be the principal speaker Friday, March 15, at the Metal Trade Hall, 1001 Walnut Ave., at 7:30 P. M. Comrade Sender, who is a fugitive of fascism now living in exile in Belgium, will speak on "Hitler and the New Germany". All workers are urged not to miss this opportunity of hearing comrade Sender who is one of the leading Socialist women of Europe. The admission is only 10 cents. Tickets are available from comrade John Vehar.

The entertainment committee of the English Section got together and the result is that a March Social will be held Saturday, March 16. The committee has promised lots of good music for dancing and plenty of refreshments for all. There will also be a "big surprise". The committee wouldn't give me a hint to what the surprise will be, so the best thing to do is to stop at the SND room No. 1 old building, March 16, and find out for yourself what the surprise will be. Nuff said.

Rose Sumrada.

A poorhouse isn't an evidence of generosity; it is an indictment of the system that make people poor.

SCARCITY VERSUS ABUNDANCE

Comparing the Roosevelt administration with that of Hoover, the people of America have been inclined to be charitable toward the Roosevelt regime, for it is a little less brutal and a little more willing to feed a few crumbs to the hungry.

This has probably blinded them to the fact that the Roosevelt administration deliberately prevents the people from having plenty of the good things of life.

The administration runs its recovery activities on the scar-

city plan, not on the abundance plan. It cuts down the production of wheat, corn, hogs, cotton, while millions of people go without sufficient food and clothing. It keeps wages down for those who are employed and makes it impossible for them to buy what they need. It keeps millions unemployed and gives them the barest subsistence. It keeps the industries idle or running on short time.

Of course, there are those who will ask what else the administration could do than what it has been and is doing? Those who ask that question are the ones who read only the capitalist press and are therefore kept in ignorance.

Let us say to them that if the Roosevelt administration wanted the people to have abundance instead of scarcity, it would proceed somewhat as follows:

It would commandeer the great industries, announcing that the owners would be paid, probably with annuities. It would not wait to work out all the details but would comman-

deer them at once on account of the great need. It would operate the industries which are equipped to make things the people are in need of. It would call in the unemployed and give them jobs. It would make everything the people need, and pay the people high enough wages so that they could buy these things. The depression would disappear.

Why does not the administration do these obviously sensible things?

Because it wants to preserve private ownership of the industries in order that the private owners may continue to enrich themselves at the expense of the people. It is operating the government in the interest of the profiteers. It will not operate the government in the interest of the common people unless the common people insist that it shall: by means of mass meetings, petitions, delegations, and pressure of such weight that it cannot be ignored.

The Milwaukee Leader.

THERE'S NO EXCUSE

Nature's storehouse is full to the surface of the earth. All of the raw materials are deposited here in abundance. We have the most marvelous machinery the world has ever known. Man has long since become master of the natural forces and made them work for him. Now he has but to touch a button and the wheels begin to spin and the machinery to whirl, and wealth is produced on every hand in increasing abundance.

Why should any man, woman or child suffer for food, clothing or shelter? Why? The question cannot be answered.—Eugene V. Debs.

RIGHTS OF WOMEN

No one will deny the necessity for providing employment for those needing it. There are, however, some fundamental principles and rights which must be guarded even in depression days. Legislative proposals seeking to prohibit the employment of certain married women are, when reduced to full significance, not so much against married women as against women.

Wisconsin extends equal rights to women under section 6.015 (1) "Women shall have the same rights and privileges under the law as men in the exercise of suffrage, freedom of contract, choice of residence for

voting purposes, jury service, holding office, holding and conveying property, care and custody of children, and in all other respects. The various courts, executives and administrative officers shall construe the statutes where the masculine gender is used to include the feminine gender unless such construction will deny to females the special protection and privileges which they now enjoy for the general welfare. The courts, executive and administrative officers shall make all necessary rules and provisions to carry out the intent and purposes of this statute."

Wisconsin Journal of Education.

"Grandsons" A New Book By Louis Adamic

Louis Adamic has just finished writing a new book, a novel entitled "Grandsons", and has already been published. It will appear on the recommended list of the Book-of-the-Month Club, which last year selected his previous book "The Native's Return."

The story of "Grandsons" deals with the lives of three young Americans who are grandsons of a Slovene

worker who in 1875 emigrated to the United States and eleven years later was killed in the famous Haymarket Riot in Chicago.

The price of "Grandsons" is \$2.50 and may be ordered from the book department of Proletarec, 3639 W. 26th St., Chicago, Ill. His book "Dynamite" is also available at Proletarec's Book Store.

RING OUT THE OLD

By Edith Paul Graham

Have you ever wandered cold and shivering down the street, while the north wind howled and shook down the icy sleet? Have you ever heard the wail of a cold and hungry child, crying faintly, "Give me bread," until it made you frantic, wild?

If your answer is no, then you have lived on the "other side" of the wind-

dow: You have been one of the fortunate who knows not how the unfortunate live.

You have been snug, warm — while others froze.

Have you pampered a dog or a cat — while a nursing mother, and a child with a soul, perished?

Have you dangled stogies from the corner of your full-blooded lips and filled your overstuffed map with the fat of the land — while another man's lips drained white with hunger pains?

Do you remember the tale of that long ago day when the world was young, how the question was asked: "Where is Abel thy brother?" Cain's lips no doubt twisted into a sneer and he shrugged his shoulders as he answered: "I know not: Am I my brother's keeper?" Immediately he was answered with another question: "What hast thou done?"

"What hast thou done?" Ask that of the greedy, capitalistic monopolists.

While a million-dollar party progressed, while spoiled wives and daughters sported five-hundred-dollar-the-pair silk stockings on shameless legs — a breadline formed, and in that breadline were some of the producers of that squandered wealth, while other "workers" walked the street in misery their self-respect washed out on the riptide of a needless depression.

America has become the Occidental exponent of the Oriental caste system.

Page a United States official who says, "I recommend adequate salaries to maintain them in their position in life," or words that mean just that.

Position? How achieved? Is the baby born on the avenue better than the baby born on the east side?

If "all men are born equal," why not keep them that way?

Raise the standard of living for the many, cut down the wanton extravagancies of the few.

Our Occidental caste system has thrown equality into discard and established the quality — based on a monetary system. A million dollars — no matter how dirty, pitted against 10 cents — no matter how clean, gives the quality. The quality pays an income tax, and has the freedom of the courts, because of unjust prices to its public, or unfair wages to its workers, or both.

Equality is a dream of Utopia. If it was a reality then we would have: No slaves — no drones. No spendthrifts — no misers. No rich — no poor. No diamonds — no rags. No ignorance — no filth. An adequate wage for all, and all receiving that wage.

—The Industrial Democrat.

SOCIALIST SWEDEN TAKES PROFITS OUT OF ARMA- MENTS

While the Nye Committee is investigating and millions of people in all countries are deploring the avarice and greed of the munitions makers, one country is acting.

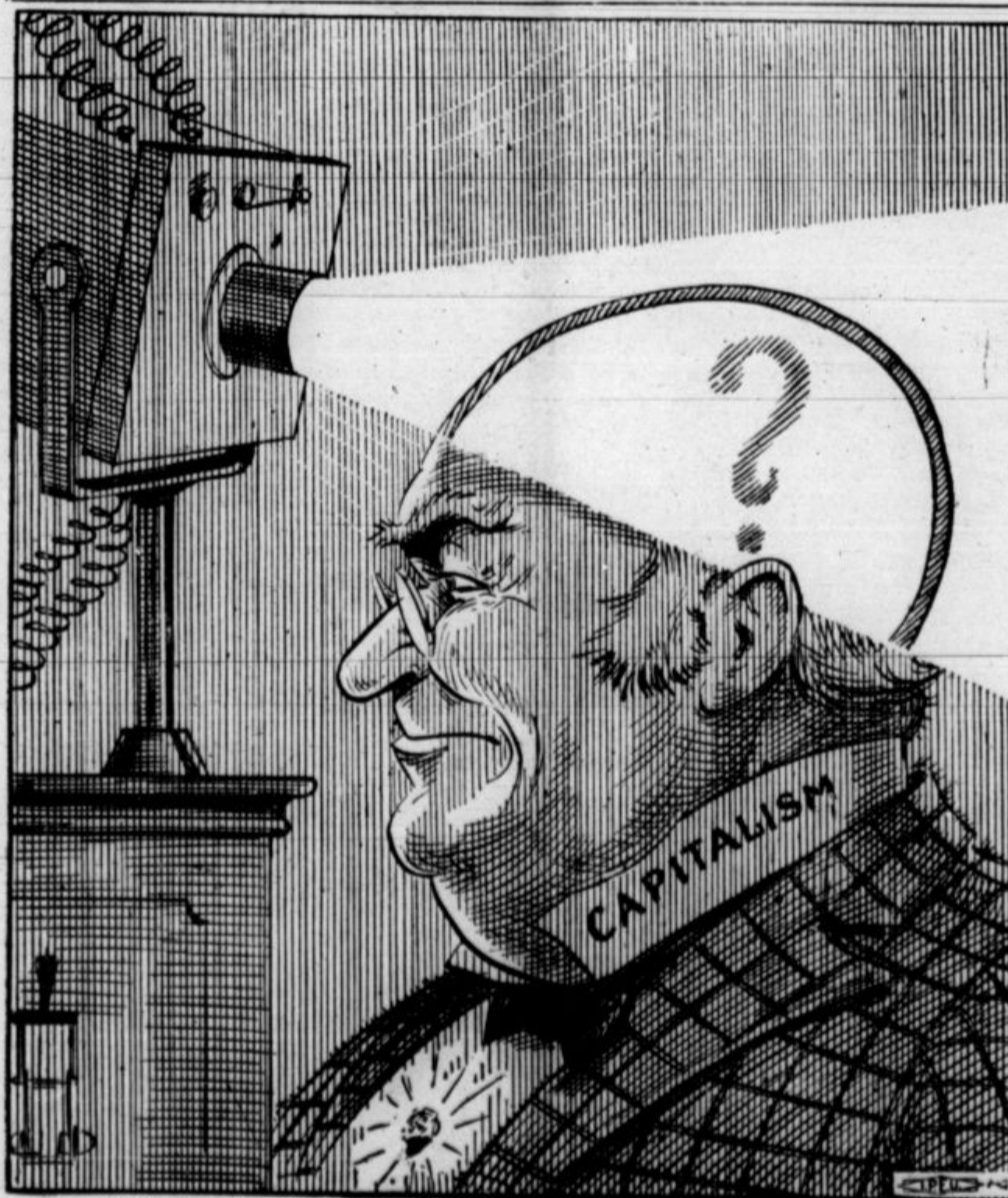
The government of Sweden has taken definite action, introducing a bill in the Riksdag providing for the establishment of control of production of all war material in Sweden, beginning July 1, by the Ministry of Commerce. Thereafter the production of arms will be possible only under special license from the government.

The bill also contains stipulations aiming at limiting the possibilities for the existence of foreign interests in the Swedish arms industry. If it is passed, the government will be authorized to prescribe that no one may act as an agent for arms concerns without a government license.

Sweden's government is in the hands of the Social Democratic Party. Need more be said?

The New Leader.

WHAT HAS CAPITALISM ABOVE HIS EARS?

AIN'T NATURE WONDERFUL?

A scientist says man has been on earth 500,000 years and over. Did it take half a million years to develop a president who does not know enough to abolish the profit system? Yes, nature is wonderful but she's darn slow. We wish she would step on it.

YOUTH AND AGE

Robert Dale Owen, son of the famous utopian Socialist Robert Owen, at the age of seventy wrote his autobiography. Considering his mistakes and misjudgements in the days of his youth he wrote this fine passage:

"I have often wondered how far my after-life might have been affected by the pudicious advice of some cool-headed, dispassionate friend; one who, while sharing many of my aspirations, would have brought the chastening experience of a long life to mould and give wise direction to them; what, for example, the result would have been if the Robert Dale Owen of twenty-five; talking over that eager youth's ideas of reform with him; dissecting his views of life here and his doubts of life hereafter; correcting his crudities and calling in question his hasty conclusions."

Wad 'Ya Mean 'Gifts'?

"The profit system, which has served us well until now, has yet greater gifts in store for every worthy citizen of this country, if we will but accept it wholeheartedly." — Ralph Flanders, Vermont manufacturer.

ONE LITTLE LESSON

What the New Dealers have to learn yet is that we can't abolish holes filling existing holes with dirt borrowed from new holes. — A. G.

Already In Existence!

A journalist suggests that in this age of machinery some one may invent a machine to think for us. Why, there are many such machines already working in capitalist politics.

Many have lost their lives in the political turmoil in Austria, in recent months, all due to the proclamation of a general election in May in which